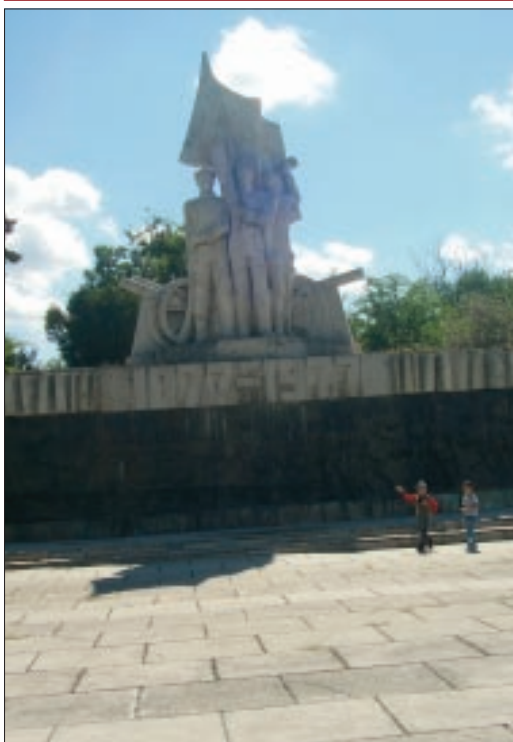

ACUB PRO

Revistă lunară de cultură și opinie
editată sub egida Asociației Europene de Colaborare și Unitate în Balcani

A trăi înseamnă a fi supus magiei posibilului!

Din sumar:

- ☞ **Dreptul de a sluji în bisericile din Mitropolia Vidinului în limba română ... P. 2**
- ☞ **Interviu cu Draghi Dimitrievici Cârchioabă ... P. 4**
- ☞ **Interviu cu Ivo Gheorghiev ... P. 5**
- ☞ **Limba – factor de comunicare și unitate la Sud de Dunăre ... P. 6**
- ☞ **Școlile românești din Bulgaria ... P. 7**
- ☞ **Românii din Valea Timocului Bulgăresc ... P. 8**
- ☞ **Despre limba română ... P. 12**
- ☞ **Generația care face ... P. 13**
- ☞ **Ultimul apel ... P. 16**
- ☞ **Pledoarie pentru lectură ... P. 16**
- ☞ **Muzeul de Artă Calafat – o făclie de lumină și cultură ... P. 17**
- ☞ **Crucea românească de peste Dunăre ... P. 18**
- ☞ **Sărbătorile creștine ale lunii noiembrie ... P. 20**
- ☞ **Cele șapte minuni ale lumii ... P. 20**
- ☞ **Expoziție Marius Turaiche ... P. 22**

DE CE ACUB PRO

- *Pentru echilibru și bun-simț.*
- *Pentru oameni care nu s-au sinucis prin tăcere.*
 - *Pentru clipele pe care uitarea nu le poate înghiți.*
 - *Pentru că mâine este azi.*
 - *Pentru ca azi să fie mai bine decât mâine.*
 - *Pentru steaua care s-a născut în același timp cu noi.*
 - *Pentru o umbră care nu te poate urmări.*
 - *Pentru strigătul ucis de auzul tău fragil.*
 - *Pentru NOI și VOI.*

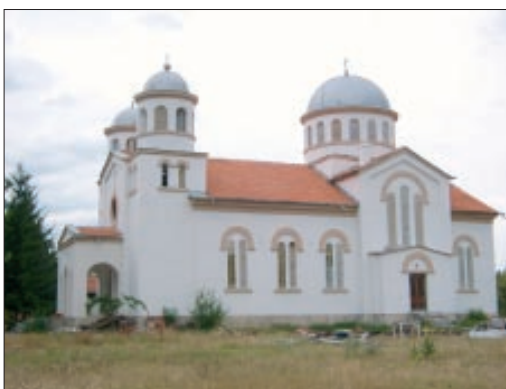

Dreptul de a sluji în bisericile din Mitropolia Vidinului în limba română

După 50 de ani în bisericile românești din Bulgaria Biblia se poate citi în românește

Pentru românii din Timocul Bulgăresc Paștele a venit mai devreme, pe 28 martie 2007, momentul în care istoria timocenă și-a mai completat o filă memorabilă, când, după decenii de așteptare și speranță, au dobândit dreptul de a sluji în limba română în Bisericile românești din Mitropolia Vidinului. „Au fost momente extrem de neplăcute mai ales atunci când din anumite motive unii preoți au fost amenințați cu excluderea din cler“ ne-a declarat părintele Valentin Țvetanov. Toate aceste acțiuni ostile au trecut acum în istorie rămânând doar o amintire pe care generațiile viitoare n-ar trebui s-o mai repete.

O delegație formată din: Ivo Filipov Gheorghiev – președinte al Uniunii Etnicilor Români din Bulgaria „AVE“, preotul Valentin Țvetanov, paroh la biserica „Înălțarea Domnului“ din Rabova și consilieri parohiali s-au prezentat în fața Înalț Prea Sfințitului Domițian, Mitropolit al Vidinului, unde au primit binecuvântarea arhierescă de sluji în limba română în Biserica din Rabova și în toate bisericile unde se va putea realiza acest lucru (unde există populație românească). Acest eveniment a

fost receptat de media din Bulgaria fiind popularizat atât în presa locală și națională, cât și pe posturile de televiziune. Pentru români a fost mai mult decât atât, așa cum reiese chiar din interviul domnului Ivo Gheorghiev: „Sunt mai mult decât emoționat deoarece acest drept este pentru noi, românii de

la sud de Dunăre, un prim pas important către o europă modernă și deschisă, făcut de un înalt reprezentant al Bisericii Ortodoxe Bulgare, care ne-a artătat orientarea sa pur creștină în concordanță cu realitățile actuale, punând în evidență elementul universal al ortodoxismului în unitate și diversitate“. Părintele Valentin a completat: „Era nevoie să primim această dezlegare ca în sfârșit sătenii din Rabova să-și ducă la mormânt pe cântarea lor părinții

de la care au învățat să trăiască și să vorbească românește“. După această victorie a democrației, Asociația „AVE“ speră ca pe viitor românii din Bulgaria să poată avea atât învățământ în limba română, cât și recunoașterea lor ca minoritate.

Confederația Europeană a Românilor din Balcani „CERB“

Noul ritm european a impus și va impune tuturor țării lor membre, și nu numai, o deschidere reală către om, către nevoile și resursele pe care individul le posedă, urmărind dezvoltarea personalității în strânsă legătură cu comunitatea din care aceștia fac parte. Comunitățile românești din zona balcanică, Timocul bulgăresc și sârbesc, sunt o mărturie a românității care permanent și constant lucrează la menținerea valorilor culturale și spirituale. Deschiderea europeană a favorizat promovarea culturii naționale dincolo de granițele fizice existente. Aceste noi orientări au îmbogățit scena culturală europeană prin îndemnul adresat fiecărei națiuni de a realiza un echilibru social, moral și etnic. În această nouă conjunctură a luat ființă, pe data de 15.12.2006, la sediul „AVE“ din Vidin, CONFEDERAȚIA EUROPEANĂ A ROMÂNILOR DIN BALCANI – „CERB“ la inițiativa comună a trei asociații: „Valea Timocului“ din Serbia – președinte Draghi Dimi-

trievici Cârșioabă, Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria „AVE“ – președinte Ivo Filipov Gheorghiev și Asociația Europeană de Colaborare și Unitate în Balcani din România – președinte Cristian Rudăreanu.

Scopul confederației, așa cum reiese din statut, este acela de păstrare și promovare a culturii și tradiției românești, susținerea Convenției Cadru privind Protecția Minorităților Naționale, respectarea la cele mai înalte standarde a drepturilor omului și dezvoltarea unor proiecte culturale.

Primele proiecte vizate de confederație sunt cele referitoare la realizarea unei reviste comune a celor trei asociații, în care să fie prezentate activitățile acestora și înființarea unui muzeu al românilor timoceni din Bulgaria și Serbia.

Sperăm ca această confederație să nu rămână doar la stadiul de proiect, urmând ca pe viitor obiectivele propuse să se concretizeze.

REDACȚIA

Redactor-șef:
Cristian RUDĂREANU

Secretar general de redacție:
Cristina CRINTEANU

Redactor literatură-artă:
Costinela RUDĂREANU
Redactori asociați:
Ivo GHEORGHIEV
Pr. Boian ALEXANDROVICI
Vergil FUDULU
Cristian CĂPINARU
George DAMIAN

Colegiul redacțional:
Max M. ȘTEFAN
Cristina SUBȚIRE
Pr. Adrian MICU
Lucica GHEORGHIEVA
Dan VANĂ
Prezentare artistică:
Cristina MARCU

Adresa redacției • Calafat
Str. Gheorghe Doja, Bl. B11,
sc. 1, ap. 15
Telefon: 0251/231.026;
0766.402.312; 0741.777.839
E-mail:
rudareanucristian@yahoo.com
Tiparul: Tipografia de Sud, Craiova

Câteva precizări în ceea ce privește disputa români-vlahi-moldoveni

Unele țări resping acordarea de drepturi specifice minorităților pentru comunități întregi care se autonumesc vlahi sau moldoveni (Serbia, Bulgaria și Ucraina) motivând că aceste comunități nu aparțin comunității românești. Această diferență între români-vlahi-moldoveni este întreținută artificial pe baza unei confuzii.

„Vlah“ a fost denumirea dată de alte popoare vorbitorilor de limbă română din spațiul unde astăzi există România. Inițial denumirea de vlah se referea la popoarele de origine latină: de exemplu în limba maghiară *olasz înseamnă italian*, *olah înseamnă român - respectiv în limba poloneză wlosi înseamnă italian*, *woloch înseamnă român*. Mai trebuie amintit faptul că în toate documentele dinaintea de secolul al XIX-lea românii din Transilvania sunt desemnați ca „vlahi“ în toate limbile care sunt folosite în acest teritoriu (Walach – germană; olah – maghiară; blacc – latină).

Termenul de „valah/vlah“ s-a impus mai ales în ceea ce privește regiunea de la sud de munții Carpați - denumită în documentele străine „Valachia/Vlachia“, în vreme ce locuitorii ei o numeau „Țara Românească“. Regiunea de la răsărit de Carpați a fost denumită în multe documente străine „Vala-

chia/Vlachia Mic“, însă denumirea predominantă a fost „Moldova“. Ceea ce îi leagă pe oamenii trăitori în toate regiunile care formează astăzi România sunt limba română, religia creștin ortodoxă și obiceiurile și tradițiile.

Deși în perioada medievală Moldova a fost un stat independent, totuși locuitorii ei întrebau „Știi românește?“ – ceea ce dovedește faptul că vorbeau limba română. „Limba moldovenească“ a apărut ca un construct politic în anul 1924, când Uniunea Sovietică a încercat să creeze în mod artificial un stat „moldovenesc“ la est de Nistru. Ideea lui Stalin a fost dusă mai departe până în ziua de azi de guvernarea comunistă de la Chișinău care susține în mod politic existența „limbii moldovenești“ – practic identică cu limba română – ca și cum în Germania și Austria s-ar vorbi limbi diferite.

Faptul că Serbia, Ucraina și Bulgaria mențin categoriile de „vlahi“ și „moldoveni“ – în realitate vorbitori de limba română – nu dovedește decât lipsa intențiilor de a acorda acestor comunități drepturi specifice minorităților naționale. Este ca și cum brusc, autoritățile române ar decide că secuii nu aparțin minorității maghiare și trebuie să primească un tratament diferit.

Conferință de presă la Vidin

Centru de conferințe BTA Vidin a găzduit în data de 05.10.2007 conferința premergătoare deciderii unei filiale a Universității din Craiova la Vidin. Asociația AVE-URB (Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria), condusă de Ivo Gheorghiev a cerut ca și românii de aici să beneficieze de această oportunitate, aceea de a studia în limba română, ținând cont de faptul că zona Vidinului are cea mai compactă masă a minorității românești de la Sud de Dunăre. Din partea Universității din Craiova au fost prezenți domnul Radu Constantinescu, vicerector și doamna Conf.univ.dr. Elena Petre din cadrul Departamentului de limbi străine aplicate.

Președintele AVE a luat cuvântul prezentând invitații salutând totodată și prezența domnului Silviu Catană, -consulul României în Bulgaria. În continuare a luat cuvântul Domnul Radu Constantinescu salutând inițiativa AVE și exprimându-și speranța că proiectul se va putea concretiza cât mai repede deoarece Universitatea din Craiova are potențialul material și logistic optim. S-au pus o serie de între-

Filiala Universității din Craiova la Vidin

bări în legătură cu modul în care va decurge activitatea unității de învățământ. Am înțeles că facultatea va fi una la standarde europene conform legislației în vigoare oferind șanse egale de studiu tuturor candidaților. Cursurile se vor ține în limba română, vicerectorul afirmând că dacă va fi nevoie se vor putea organiza cursurile și în alte limbi moderne (engleză și franceză). S-a subliniat faptul că profilele abordate vor trebui să aducă o eficiență economică zonei făcând posibilă o colaborare transfrontalieră reală. Pentru început se vor desfășura doar cursurile anului pregătitor, de aprofundare a limbii române pentru a putea fi admiși la unul din profilele universității. Cursanții vor beneficia de un număr de 280 de ore structurate pe două semestre, achitând o taxă de 150 de euro pe semestru. Filiala va funcționa în Casa Tineretului din Vidin într-o sală special amenajată.

Dacă proiectul se va arăta viabil se dorește pe viitor înființarea a trei secții care să corespund nevoilor social-economice ale zonei: management naval, managementul proiectelor și tractologie.

Dacă proiectul se va arăta viabil se dorește pe viitor înființarea a trei secții care să corespund nevoilor social-economice ale zonei: management naval, managementul proiectelor și tractologie.

ROMÂNII DIN SERBIA

– interviu cu Draghi Dimitrievici Cârchioabă –

Este ultimul interviu acordat de domnul Cârchioabă unei reviste românești înainte de trecerea în neființă la 4 noiembrie 2007

Indiferent de conjunctura social-politică românul se îngândește la rădăcinile sale, ascultând în vremuri de încercare parcă mai mult glasul sufletului. Pentru românii din Serbia încă nu a venit timpul să-și poată exprima liber apartenența etnică.

O figură reprezentativă pentru românii din Timocul sârbesc este domnul **Draghi Dimitrievici Cârchioabă** care a avut amabilitatea să răspundă la câteva întrebări.

- Cum vedeți situația românilor în 2007, în prezent?

- Nu o văd nicicum. Sunt înființate două consilii românești, însă problema este ca ele să lucreze. Televiziunea n-a anunțat nimic în legătură cu aceste consilii pentru a nu se auzi nimic de români.

- Care sunt aceste consilii?

- Avem Consiliul Național al Minorității Române din Serbia cu sediul la Novi Sad, unde sunt vicepreședinte de Timoc, iar celălalt Consiliul Național al Minorității Rumâne (Vlahe) din Serbia cu sediul la Negotin.

- Ce trebuie făcut în continuare?

- În primul rând să se predea limba română în școlile din Timocul sârbesc. Noi am adunat semnături în acest sens. Anul trecut când am înaintat semnăturile autoritățile sârbești ne-au comunicat că am depășit termenul de depunere, iar anul acesta am depus la timp un număr de șaptesprezece cereri, dar n-am primit niciun răspuns. În al doilea rând am dori ca să nu ni se impună un număr minim de elevi, deoarece sunt școli sârbești care funcționează la clasă și cu doi elevi.

- Ce proiecte ați depus sau intenționați să depuneți la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni (DRRP)?

- Primul ar fi cel referitor la înființarea unui muzeu timocean aici la noi în Slatina-Bor. Am vorbit în acest sens cu atașatul cultural al Ambasadei de la Belgrad care ne-a promis tot sprijinul. Avem însă o problemă pentru că noi nu știm să facem proiecte și de aceea rămânem pe loc. Alt proiect la care ne-am gândit este înființarea de grădinițe cu predare în limba română care ar putea fi o alternativă la procesul de asimilare. La frații noștri din Bulgaria există și lucrurile au început să aibă o latură pozitivă.

- Alegerile locale îi pot ajuta cumva pe românii de aici?

- Dacă partidele românești s-ar uni cu asociațiile, făcând o coaliție reală, constructivă lucrurile s-ar putea schimba și atunci am avea un cuvânt de spus.

- În toate țările unde există minorități se fac presiuni mai mari sau mai mici asupra acestora. Aveți această problemă și aici?

- Am să vă dau un exemplu concret. La ultimul festival organizat la Slatina, primarul Branislav Ranchici din Bor a cerut să nu se vorbească în limba română. Această interdicție nu a fost oficială ci indusă prin alte mijloace. Totuși noi am deschis festivalul în graiul românesc trecând peste intimidările autorităților locale.

- Considerați că ar fi nevoie, așa cum a afirmat și părintele Boian Alexandrovici, ca cei care studiază în România să se orienteze nu numai către Medicină și Drept ci și către Teologie și profilele pedagogice?

- Este un adevăr. Nu avem dascăli care să îi învețe pe copiii noștri limba română și nici preoți. Părintele Boian are mare nevoie de un ajutor la Protopopiatul pe care îl conduce însă de frică și din cauza situației materiale tinerii ocolesc acest domeniu. Statul sârb nu le oferă niciun viitor.

- Pe viitor, vedeți vreo șansă pentru românii de aici?

- Dacă Serbia intră în Uniunea Europeană - da, în caz contrar - nu. Asimilarea românilor este în continuare un proces în plină desfășurare. Neavând școli românești părinții evită să-i învețe pe copiii limba română pentru a nu avea probleme atunci când vor trebui să meargă la școală. Din ce în ce se vorbește mai puțin românește. De exemplu cei din generația mea trebuiau să facă un an pregătitor de limbă sârbă înainte de a merge la școală deoarece în casă se vorbea numai limba maternă. Și cei din România ar trebui să se implice mai mult pentru ca noi să ne găsim un drum pe care să mergem constant.

- Drepturile minorității românești sunt numai pe hârtie sau se și respectă?

- Numai pe hârtie. Legea există, dar nu funcționează, exemplu fiind cel prezentat mai sus, cel al școlilor cu predare în limba română. Se merge pe o intimidare, o tergiversare la nivel local, evitând soluționarea problemelor cu care noi ne confruntăm. Cred că ajutorul tot din România trebuie să vină, iar cel mai important ar fi ca ideile noastre să poată deveni proiecte. Avem mare nevoie ca cineva să ne ofere sprijin consultativ în materializarea acestora.

Scrisoarea cititorului :

Așteptăm pe adresa redacției scrisorile dumneavoastră.

Acolo unde drepturile românilor și ale omului se încalcă, vă ajută ACUB PRO.

ANUNȚ

Pentru numărul viitor așteptăm poze cu copiii frumoși ai Calafatului și pasiunile lor. Contactați-ne telefonic pentru informații suplimentare !

ROMÂNII DIN BULGARIA

Interviu cu un român

În Bulgaria Asociația „AVE-UERB” a devenit un punct de referință pentru românii de aici. Pentru a înțelege mai bine situația actuală am apelat la președintele asociației Ivo Gheorghiev Filipov care a avut amabilitatea de a acorda un interviu revistei „ACUB PRO”.

– Care sunt ultimele acțiuni ale Asociației „AVE”?

– „AVE” a facilitat deschiderea primei universități românești în Bulgaria pentru comunitate de aici. De la 1 noiembrie românii de la Sud de Dunăre pot învăța în limba maternă la Vidin. Dorim prin aceasta să ridicăm nivelul de percepție al problemelor de aici și să conștientizăm apartenența noastră etnică și nu în ultimul rând să oprim diversiunea îndreptată asupra românilor din partea unor cercuri care nu ne vor binele. Din păcate sunt și printre noi oameni care încearcă să distrugă ceea ce s-a făcut bun, având alte interese.

– Referitor la universitate aș vrea să vă întreb dacă aveți multe solicitări de înscriere.

– Au depășit așteptările noastre deoarece pentru început ne gândisem la un număr de cinsprezece studenți, iar acum, spre bucuria noastră, avem trezeci și șapte de solicitări. Selecția este foarte riguroasă, fiind admiși doar cei cu medii peste șapte. Taxa pentru acest an pregătitor va fi de 150 de euro pe semestru. Jumătate din cheltuielile universității vor fi suportate de Asociația „AVE” (deplasarea profesorilor, locuințele de serviciu, chirie). Taxele de școlarizare suportate de studenții români din Vidin sunt la jumătate față de cele pe care le-ar fi avut în România. Curios este faptul că am primit cereri și din partea altor etnii: turcă și rromă.

– Revenim la un vechi subiect. Român sau vlah?

– Acest demers este bine gândit de cei care nu ne iubesc, fiind observat în toate statele unde majoritari sunt slavii. Se vrea de fapt să se creeze impresia că ar fi două neamuri diferite - vahii și românii. Trist este că unele asociații de la noi au preluat această idee, aducând un prejudiciu de imagine românilor. Aceste asociații joacă un rol negativ, încurajând procesul de asimilare al românilor. Vlahii de fapt sunt români, deoarece popoarele slave îi numesc așa pe cei de origine latină, lucru demonstrat și de istorici.

– A avut loc anul acesta un festival de cântece și dansuri românești vlah organizat de o altă asociație. Cum a fost perceput acest eveniment de asociația „AVE”?

– Ultimul „așa-zis” festival asociația noastră nu-l recunoaște. Acest festival a luat naștere acum 11 ani în satul Rabrovo, iar pregătirile pentru acest eveniment durau aproape un an, participând

multe formații autentice românești. Acum au participat doar două formații din zonă, fiind prezente în rest multe formații ale altor etnii, lucru inacceptabil având în vedere faptul că era un festival al românilor de aici. Mai mult decât atât nu au fost invitate și celelalte organizații românești. Ducându-ne ca spectatori ni s-a comunicat că în cadrul asociației respective, Consiliul de Administrație, au hotărât ca cei de la „AVE” să nu fie invitați. A fost un fapt de neînchipuit. În viziunea noastră această manifestare nu a fost un festival ci un concert.

– Am înțeles că pentru luna noiembrie pregătiți un simpozion internațional la Vidin. Ce obiective urmărește această manifestare?

– Dorim să fim recunoscuți în primul rând ca minoritate așa cum s-a întâmplat și în Serbia. În Bulgaria vlahii sunt încadrați ca nomazi, fără țară, fără neam așa cum sunt lingurarii. Vlahii nu fac parte din poporul românesc, o idee alimentată pentru a creea dezbinare. Vrem ca cei prezenți și mass-media să înțeleagă clar că cei care vorbesc limba română în Bulgaria sunt români. Am invitat la acest simpozion reprezentanți ai Guvernului României și Bulgariei, ai Ambasadei României din Bulgaria și asociații românești din Serbia. În încheiere aș vrea să spun că am rămas uimit când am auzit că un stat care nu face parte din Uniunea Europeană, adică Serbia, a recunoscut minoritatea românească. Sperăm ca și statul bulgar să înțeleagă că drumul către Europa înseamnă toleranță etnică și respect.

C.R.

Asociația „AVE”

Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria

A luată ființă în anul 2003, la inițiativa unor tineri români cu scopul de a păstra tradiția și cultura autentică românească având ca președinte pe Dr. Ivo Filipov Gheorghiev. Pentru a-și îndeplini scopul propus asociația a inițiat o serie de proiecte și activități în acest sens detașându-se prin acțiunile sale concrete menite să reînvie și să păstreze elementul românesc la Sud de Dunăre. Vom puncta câteva din proiectele pe care asociația le-a desfășurat sau sunt în curs de desfășurare:

- înființarea a 11 școli cu predare în limba română în satele românești (Gânzova, Rabova, Bregovo, Koslodui, Hârleț etc).

- editarea primului CD de muzică autentică românească din Timoc intitulat: „Balade și cântece din Timoc”.

- editarea cărții scriitorului Ghenadie Volcev „Celebri vlahi din Vidin”.

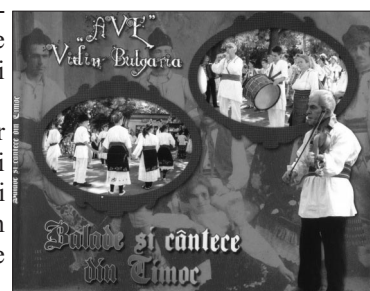
- organizarea de festivaluri, concerte, simpozioane, activități culturale pentru menținerea spiritului românesc.

- deschiderea primei facultăți românești pe teritoriul Bulgariei, la Vidin-filială a Universității din Craiova

- editarea revistei „AVE”-Monitorul românilor din Bulgaria (acum în variantă online)

- derularea în prezent a unui proiect cu o școală din România pentru îmbunătățirea sistemului de predare a limbii române și de comunicare.

- demararea acțiunilor de construire a unui monument pentru românii care au fost omorâți în timpul răscoalei timocene de la 1876.

Prof. Costinela Hortensia RUDĂREANU

Limba – factor de comunicare și unitate la Sud de Dunăre

Comunicarea joacă un rol important, esențial în cadrul vieții sociale. Nu s-ar putea concepe desfășurarea eficientă a vreunei activități, rezolvarea problemelor în afara transmițerii și receptării de mesaje.

Comunicarea este, așadar, absolut necesară, reprezentând una dintre trebuințele fundamentale de ordin spiritual al oamenilor. În lipsa ei, viața socială ar fi seacă, lipsită de sens, practic imposibilă. Importantă pentru actul comunicării este relația dintre indivizi, prin intermediul căreia se realizează schimbul de informații, de semnificații, care duc, voit sau nu, la modificarea comportamentelor celor angajați în acest proces. Aceste aspecte teoretice se evidențiază și în istoria de veacuri a românilor.

Așezați în spațiul carpato-danubiano-pontic, românii au venit în contact, de-a lungul timpului, cu numeroase civilizații. Din contopirea dacilor și a romanilor, popor cunoscut în antichitate prin civilizația sa avansată, a luat naștere poporul român, în jurul anului 600 d.H., care a venit în contact, treptat, cu tătarii, turcii, ungurii, austriecii, rușii și germanii. Împrumutând și asimilând formele altor neamuri, la fondul popular românesc, românii au ajuns să aibă o comoară spirituală destul de bogată, milenară. Din păcate sunt puțini cei care o cunosc, români fiind.

Unul dintre cei mai de seamă filozofi români ai secolului XX, Petre Țuțea spunea: „Mă mișc între Dumnezeu și Neamul din care fac parte, în afară de acești termeni, nu văd nimic semnificativ între cer și pământ”. Această rafinată apreciere față de importanța păstrării nealterate a limbii și culturii noastre ne face să ne gândim la demnitatea cu care românii de pretutindeni au reușit să mențină neștirbită conștiința de neam și limbă, indiferent de locul unde au trăit.

Nu mică mi-a fost mirarea, mergând în mai multe sate din Bulgaria, să constat numărul mare de vorbitori ai limbii române. Aceștia au conservat o limbă arhaică, dar plină de spiritualitate. Bătrânii își amintesc și acum de frumoasele slujbe bisericești ținute în limba română, de datinile și obiceiurile pe care le-au transmis urmașilor și care s-au dovedit a fi identice cu cele existente și astăzi în Oltenia. Colindele, ursătorile, obiceiul nunții, cântecele de înmormântare, toate înfăptuite în limba română, au reușit să trezească în sufletele românilor de aici conștiința de neam, identitatea de limbă și trăire românească.

De pildă, turta de ursitori, la copii, se face în ziua a treia de la naștere, de către o fetiță mică, să nu aibă mai mult de 10 ani. Fetița face turta, dacă nu știe, o învață cineva. Pune turta pe masă și peste turta se pun toate cele dorite de părinți pentru copilășul lor: caiete și creioane, cărți, obiecte de toaletă, aur, argint și bani, să fie bogăție. Toate se rânduiesc acolo, să se milostivească maicile ursitori, care o să vină să ursească copilășul, fetița sau băiat. Apoi, se pune și mâncare, și, în ziua următoare, se cheamă vecinii, rudele, se rupe turta, se mănâncă din ea. Obiceiul se sfârșește când acel copil începe să meargă singur. Toate care au fost rânduite acolo se pun din nou pe masă, se dă drumul la copil în cameră și se spune: „Haide, pași, pași!”. Copilul pleacă către masă și alege ceva de pe ea.

Ce-și alege copilășul de pe masa aceea, aia o să fie el când va crește (*culegător de folclor Olga Nicovi*). Ascultând această poveste, simți că timpul s-a oprit în loc și satul românesc renaște în toată splendoarea sa.

În acest spațiu dunărean am găsit una din numeroasele variante ale „Mioriței” „cea mai nobilă manifestare poetică a neamului nostru” (Mihail Sadoveanu), fiind totodată o mărturie prin timp a geniului creator al poporului român, deoarece fascinează prin bogăția de idei și sentimente și prin multitudinea de procedee artistice.

Legende populare se desprind parcă din manualele românești. Cea mai interesantă este legenda lui Baba Novac. Acest haiduc a devenit pentru românii de lângă Vidin un erou aproape mitic care cutreiera codrii și lupta pentru a împărți dreptatea și cinstea, valori fundamentale ale conștiinței românești.

Pentru cei de aici, a se îmbrăca în portul popular românesc este o cinste și o mândrie, a vorbi românește este o datorie, a povesti nepoților istoria învolburată dar plină de figuri legendare este propriul lor jurământ față de neamul din care se trag.

Participând la „Festivalul de cântece și dansuri populare românești” de la Vidin, în octombrie, anul trecut, la care au participat etnici români din Bulgaria și Serbia, am trăit clipe de neuitat. Dansurile și cântecele românești au realizat o comunicare mai presus de cuvinte, care m-au înălțat spiritual. Văzând pe scenă, împreună, copii și bătrâni, vorbind și cântând în dulcele grai oltenesc, remarcând plăcerea și pasiunea cu care dansau, mi-am dat seama că românii, indiferent unde s-ar afla, nu vor putea să-și piardă identitatea de limbă și neam.

În Valea Timocului sârbesc sunt peste 150 de sate românești. Mulți dintre timoceni își spun „rumâni” și vorbesc o română care pătrează fondul arhaic al limbii române. Limba nu au învățat-o în școală, pentru că de aproape două sute de ani învață la școala sârbească. Copiii învață românește acasă, „la colibă” cum spun ei, de la părinți și bătrâni. De învățat, învață repede dacă sunt ajutați. Un tânăr care a participat la cursuri de limba română în Arad povesteste că a învățat să scrie și să citească într-o lună și era uimit că „graiul” lui este la fel cu al românilor din Banat.

Multi dintre românii timoceni nu au conștiința legăturii cu România. Nu au făcut școala și nu știu care le sunt originile decât din informațiile primite din bătrâni. Există însă o puternică conștiință etnică, a comunității, și certitudinea diferențierii de sârbi. Draghișa Radulovici, din Cladova, considera că sentimentul conștiinței naționale s-a păstrat datorită valorii și bogăției dulcelui grai românesc. „Noi am fost lasați în întuneric sute de ani. Avem o conștiință etnică care este un pas spre viitor”, spune el. De pe malul sârbesc al Dunării, din Cladova, se vede Drobeta Turnu-Severin. „Suntem aici de sute de ani. Când eram copil, tata, când mergea în România, spunea că merge în țară”, spune Radulovici.

Părintele Boian Alexandrovici a devenit deja un simbol al

ortodoxiei românești din Serbia pentru că a avut curajul să slujească în limba română, ridicând la Malainița, prin propriile puteri, o superbă biserică. Acum, la biserica lui vin și sârbii. Într-un an a botezat patruzeci și nouă de copii români. „Noi facem pentru generațiile care or să vină”. După ce Boian a deschis calea, o altă biserică românească urmează să se deschidă la Isacovo, pe valea Moravei. Lucrul acesta nu este întâmplător. În perioada medievală, domnitorii români au menținut o puternică legatură cu spațiul locuit de românii din dreapta Dunării. Bătrânii povestesc că Ștefan cel Mare a făcut donații pentru a ridica șapte mănăstiri pe Valea Timocului. Aproape de Bor, se mai vad ruinele mănăstirilor Lăpușna și Crepicevat, ridicate cu ajutor de la domnitorii români.

Vizitând pe moș Miroslav, din satul românesc Serbanovaț am aflat alte mărturii ce atestă importanța limbii ca factor de coagulare a spiritului românesc. De-a lungul vieții, bătrânul a compus, în timp ce lucra, peste 100 de cântece, căci „niciun lucru nu s-a făcut fără cântec”. Miroslav este unul dintre puținii timoceni care mai știu vechile balade. Una dintre ele amintește de originea nobilă a românilor din Timoc: „Cala Calalina / Fata de rumâna / De rumân bogat / Viță de-mparat”.

Din cele relatate se poate sublinia faptul că limba a reușit nu numai să adune oamenii în cuget și simțire, ci și să conserve, să păstreze intactă o veritabilă monografie a satului românesc.

Deși în actuala situație europeană mulți dintre noi ne-am temut că se va realiza o anulare a valorilor spirituale, culturale și tradiționale românești aceste temeri nu au fost fondate.

După cum subliniau Constantin Noica, Emil Cioran, Mircea Eliade sau în imediata noastră contemporaneitate, Andrei Pleșu și Horia Patapievic, stă în firea omului, în genere, să se teamă de nou. Istoria civilizației umane a demonstrat, pe de o parte, valabilitatea acestei ipoteze, iar pe de altă parte ideea că, de cele mai multe ori, noul nu înseamna neapărat rău.

Este îndeobște cunoscută afirmația de largă circulație că orice sfârșit presupune în mod obligatoriu un nou început. Aceasta ar putea să caracterizeze situația noastră, a românilor, temerile noastre, speranțele, tensiunile interioare și exterioare, gândurile și frământările, toate legate de o perioadă îndeajuns de lungă în care s-a pregătit integrarea României în Uniunea Europeană.

Personal cred că această integrare nu trebuie recepționată și înțeleasă ca o deznaționalizare, ca o pierdere a valorii noastre specifice ci, dimpotrivă, ca o afirmare deplină și meritată, în plan european, a valorii noastre reprezentative.

Concluzia firească a unei astfel de teorii ar fi aceea că nu putem fi naționali decât în măsura în care putem accede la universalitate.

Mari oameni politici, oameni de cultură și de litere români au demonstrat în timp acest lucru și, de la un ministru de externe precum Titulescu până la un scriitor precum Eminescu, specificul nostru național, a intrat în circuitul de valori european.

Integrarea României în Uniunea Europeană înseamna, înainte de toate, cred eu, asumarea unei libertăți care ne dă convingerea că ne simțim cetățeni cu drepturi depline ai unei Europe fără frontiere în care românii de pretutindeni își pot realiza aspirațiile, își pot manifesta identitatea și apartenența de neam și de limbă indiferent în ce zonă a Europei se află.

Lucica GHEORGHIEV

Școlile românești din Bulgaria

Unul dintre proiectele importante ale Asociației „AVE” a fost acela de a dezvolta un învățământ în limba română deoarece fără o cunoaștere temeinică a limbii materne orice acțiune, indiferent de natura ei, ar fi sortită eșecului.

Lumea civilizată are în centrul ei comunicarea ca factor de dezvoltare socială, profesională și morală.

Prin proiectul demarat cu câțiva ani în urmă și copiii românilor din Bulgaria, prin intermediul unor oameni inimoși, au putut să primească cel mai frumos dar, acela al pătrunderii în tainele fascinante ale limbii, istoriei și culturii românești. Acest lucru a fost posibil prin sprijinul financiar și moral acordat de Departamentul Românilor de Pretutindeni. Așa se face că, după o muncă susținută și elaborată, situația școlilor românești din Bulgaria putem spune că se află într-o lumină favorabilă conform ultimelor date culese de la fața locului. Numărul cursanților este în creștere în momentul de față atingând cifra de peste 300. Cursurile se țin sâmbăta și duminica între orele 10-14 în săli special amenajate (case particulare, case de cultură etc.).

În localitatea Rabova copiii învață să scrie și să citească românește în casa părintelui Valentin Gheorghiev. Om de cultură, cu o vastă experiență de viață, a reușit să adune în jurul său 20 de elevi cu vârste cuprinse între 7 și 18 ani. Tot în această localitate funcționează și o grădiniță românească coordonată de Nadka Ivanova cu un număr de 15 copii.

În Gânzova avem o frecvență și mai ridicată – 45 de cursanți cu vârste cuprinse între 4 și 18 ani îndrumați cu multă dragoste de soții Simeon și Olga Nicovi ambii foști profesori în cadrul școlii din comună. Această școală se mândrește cu un grup vocal-instrumental care prin efortul dascălilor săi a reușit să se prezinte pe mai multe scene pentru a pune în lumină folclorul autentic românesc, fiind compensați prin diplome și distincții.

La Bregova tânăra studentă la medicină în anul trei, a reușit să adune un număr de 25 de cursanți de la cei mai mici până la cei mai mari (4–18 ani).

Nici Zăgrajdenul nu e mai prejos după ce doamna Valeria Radeva de profesie economist (actualmente primar) ne-a prezentat o clasă de limba română amenajată chiar în localul primăriei.

Ultimele acțiuni ale Asociației „AVE”, din data de 29 decembrie, au dat posibilitatea ca încă două localități să se bucure de acest proiect. La Koslodui și la Hârleț și-au manifestat dorința de a studia limba română un număr de 150 cursanți sub îndrumarea domnilor Nicolai Marinov Pacev și Zoia Ștefanova Perceva. Tot aici au fost înființate și două filiale „AVE”.

Aceste date ne arată că, în Bulgaria, există posibilități reale de a studia limba română, iar școlile sus menționate, prin DRRP, s-au bucurat de o dotare corespunzătoare (calculatoare, retroproiectoare, manuale, televizoare, materiale didactice etc.).

Ne-am bucura dacă statul bulgar ar înțelege că multilingvismul este un fenomen global care trebuie să-și găsească locul în toate țările europene.

Românii din Valea Timocului Bulgăresc

Răspândiți în întreaga Peninsula Balcanică și transbalcanică, începând din imediata vecinătate a Dunării, din zonele: Timoc (bulgăresc și sârbesc), Lom, Oreahovo, Nicopole, Plevna, Vrața, ajungând până spre Cadrilater, la Tolbuhin și Sofia, în Munții Rodopi, în Voivodina, în Serbia și Croația, în Muntenegru, în Macedonia, Albania, de-a lungul coastei Adriaticii până în nordul Dalmației, în Munții Pind, în insulele ionice, în nordul Greciei, în Epir, Thesalia, în Peninsula Istria și chiar în Turcia europeană, românii de la sud de Dunăre, **reprezentanții romanității balcanice sau orientale**, cum au fost numiți de diverși specialiști, au trăit și trăiesc în comunități mai mult sau mai puțin numeroase.

Sunt 250 de sate cu români având o populație de aproximativ o jumătate de milion care ocupă malul drept al Dunării între râul Morava din Serbia și râul Iantra din Bulgaria. Majoritatea o constituie grupul **românilor timoceni**, care se întinde spre peste munți în apus până în valea Moravei. Spațiul românesc din această zonă ocupă o suprafață de 10.000 de kilometri pătrați, 8.000 de km pătrați fiind pe teritoriul sârbesc. Românii numiți timoceni ocupă întreaga regiune dintre Dunăre, Vidin până în partea de sud a Carpaților. Râul Timoc desparte zona dintre Morava și Timoc locuită de români și extremitatea nord-vestică a Bulgariei.

În partea de nord-vest a Bulgariei și în Valea Dunării avem cea mai compactă masă a etnicilor români (Timocul bulgăresc) denumiți de bulgari "**vlahi**", chiar dacă între ei se strigă ca "**rumâni**" sau "**români**". Aceștia vorbesc o limbă românească având ca specific zona de sud a Olteniei, folosind însă o formă arhaică.

Termenul **vlahi** sau **valahi** este controversat, deoarece slavii îl foloseau pentru așa-zisii "**slavi romanizați**". Acest aspect tendențios de a trata problema românilor a fost făcut cu scopul de a delimita vlahii și români. Scopul era altul acela de a afirma că există poporul vlah separat de români. Obiceiurile acestora (de naștere și înmormântare, cele religioase), sunt aproape identice, cu cele de la nordul Dunării. Avem astfel împodobirea porților la Sf. Gheorghe ca și în Oltenia, și totodată o serie de sărbători creștine care urmează același ritual. Focurile rituale, reminiscențe ale credinței străvechi geto-dacice a purificării, la sărbătorile de Mucenici și de Joia Mare. Mărțișorul, care după ce este purtat o perioadă de timp, va fi pus pe un pom înflorit sau un trandafir. Ursitoarele, mersul cu copilul la moșică și datul la grindă, ieșitul cu crucea la Dunăre de Bobotează și multe altele sunt identice cu cele de la noi.

În secolele al II-lea și al III-lea d.Hr. aici găsim o masă compactă de populație romană pe ambele maluri ale Dunării, cuprinzând Dacia, cele două Moesii adică Dobrogea, Bulgaria până la Balcani și Serbia cu văile Timocului și Moravei.

Din această romanitate orientală luat naștere – **poporul român**. La venirea slavilor, nucleul etnicității romanice a poporului roman era deja constituit. **Limba română** se structurase pe fundamentul romanic. Cronicarii secolelor XVII și XVIII-lea, continuând cu Dimitrie Cantemir, Școala Ardeleană, operele lingviștilor și folcloriștilor din secolele al XIX-lea și al XX-lea, aproape toate, demonstrează o unitatea teritorială, lingvistică și de tradiții folclorice a românilor din nordul și sudul Dunării. În zona Timocului există însă o enclavă românească cuprinzând 30 de sate situate numai în zona Vidinului și aproximativ încă 20 de localități românești, aflate pe valea

Dunării, de la Vidin până la Ruse.

Răscoala condusă de Petru și Asan, considerați a fi de origine vlahă, a dat naștere unui stat puternic, Imperiul româno-bulgar care avea în jurisdicția sa teritoriile situate între Dunăre și Balcani, precum și cea mai mare parte a Traciei. Vidinul devenea țarat în perioada 1280-1397 rezistând până în anul 1397, când a fost ocupat de turci. În două registre turcești din a doua jumătate a secolului al XV-lea, întocmite pentru sangeacul de Vidin, apar și satele românești din zilele noastre, cu numele ușor schimbate: Cosovo, Coșava, Bregova, Gânzova, Calinic, Vrâh, Negovanofce, Borilofce, Alboten, Tihanofce, ș.a. Acest lucru dovedește faptul că elementul românesc din zona Vidinului era puternic în secolul al XV-lea.

În timpul războiului ruso-româno-turc din anul 1877-1878, Vidinul a fost unul din punctele de mare rezistență otomană. Trebuie însă menționată și **răscoala timoceană (1876)**, la care au luat parte 18 sate din zona Vidinului și care au înregistrat între 800-1.000 de victime.

Între anii 1923-1924, au fost închise școlile și bisericile românești existente în zona Vidinului și cele de pe valea Dunării. Preoții și învățătorii au fost arestați fiind derulate o serie de **măsuri antiromânești**:

- manualele românești au fost confiscate;
- localnicilor li s-a impus să renunțe la costumul tradițional, având obligația de a-și tăia cămășile;
- interzicerea limbii române în prezența autorităților;
- aplicarea de amenzi și pedepse corporale pentru vorbitorii de limba română;
- copiii nu mai aveau dreptul de a studia la școlile din România;
- funcționarii de stat, de județ, de comună, învățătorii și preoții au fost înlocuiți cu persoane macedonene și bulgare, aduse special în acest scop.

În 1933-1934, s-a procedat la modificarea numelor multor sate începând o politică de bulgarizare a patronimelor, care nu se rezuma la adăugarea sufixului "ov" la sfârșitul numelui de familie, ci această terminație s-a atașat la prenumele bunicului și al tatălui (de exemplu, Florea, Florescu devin Țvetov, Țvetanov sau Țvetcov). Copiilor născuți după această perioadă au primit nume bulgărești. Scopul acestor măsuri a fost ștergerea oricărui elementului românesc

Puterea comunistă, instalată după 1944, a ignorat complet problema timoceană, ceea ce a dus la asimilarea masivă a populației timocene, la diminuarea numărului acestora. Din cauza bulgarizării numelor, numărul românilor a scăzut considerabil. Se poate spune că politica de deznaționalizare continuă și în secolul al XXI-lea. Drept dovadă, pe formularul de la recensământul din anul 2001, la rubrica referitoare la etnia persoanei intervievate, etnia română nu a fost trecută pe formular alături de etniile bulgară, turcă și rromă. Românii de la sudul Dunării au conștiința unei entități deosebite, a **dublei apartenențe**: din punct de vedere teritorial și administrativ aparțin Bulgariei, dar din punct de vedere spiritual și etnic sunt legați de românii aflați la nordul Dunării. Limba lor maternă este limba română, iar cea învățată în școli este limba bulgară.

Sperăm că intrarea în Uniunea Europeană de la 1 ianuarie 2007 va face ca deznaționalizarea mascată să dispară aplicându-se în acest sens un sistem european modern accesibil tuturor categoriilor etnice, spirituale și sociale. (RED.)

Centrul de Studii și Cercetări Socio-Istorice pentru Comunitățile Românești din Balcani

prof. TUDOR NEDELCEA,
președinte al Fundației “Scrisul Românesc” din Craiova

Conferința de presă a Fundației “Scrisul Românesc” din Craiova, cu ocazia Simpozionului Internațional “Românitate și Latinitate în Uniunea Europeană” Craiova, 12 Mai 2007, prilejuită de lansarea Centrului de Studii și Cercetări Socio-Istorice pentru Comunitățile Românești din Balcani

Pentru noi reprezintă un miracol faptul că românii noștri care nu sunt recunoscuți în țările din jurul României, reușesc să păstreze limba, reușesc să păstreze obiceiurile. A fost o surpriză extraordinară când, trecând granițele în Bulgaria sau în Serbia, am constatat că sate întregi vorbesc românește și în grai oltenesc, că știu cântecele oltenești, că știu despre noi extrem, extrem de multe. Acest lucru m-a făcut să mă apropiu mai mult de ei mai ales că și ei vroiau să participe la evenimentele din țara lor mamă și pentru acest lucru am considerat că trebuie să organizăm prin Fundația “Scrisul Românesc” din Craiova, pe care o reprezintă, să organizăm acțiuni în care să implicăm și pe românii din sudul Dunării.

Titlul simpozionului de “românitate” acest fenomen cultural - spiritual iar “latinitate” e firește, nu mai e nevoie să ne explicăm, România se știe este singura țară europeană care are originea latină dar este creștin - ortodoxă. O insulă de latinitate în apropierea slavilor, cu o determinare istorică bine precizată. Am ales această primă ediție a acestui simpozion internațional pentru ca să familiarizăm aceste minorități, să ne obligăm chiar oficialitățile din țările respective să respecte dreptul minorităților românești din Bulgaria și Serbia conform legislației actuale ale Europei. Și în acest sens am invitat într-adevăr reprezentanții asociațiilor din Bulgaria și Serbia, aș aminti din Bulgaria, Asociația Culturală “Ave” a Uniunii Etnicilor Români din Bulgaria, Federația Românilor din Serbia, condusă de Dușan Pârvoluovici, Asociația Vlahilor din Bulgaria, președinte Plamka Liubomirova, Consiliul Național al Minorității Românești din Serbia, președinte Zivoslav Lazici, Comunitatea Românilor din Bulgaria, președinte Serafim Hristov și Asociația pentru Cultura Românilor Creștin - Ortodocși din Serbia condusă de, aș zice, celebrul preot Boian Alexandrovici, un erou al românității pentru că la vârsta sa de 30 de ani, a reușit să reintroducă limba română în biserică, după 170 de ani de absență din Valea Timocului. Deci din 1833, limba română a fost interzisă în școlile și în biserica din valea Timocului, Valea Timocului sârbesc dar și bulgăresc, iar acest tânăr preot care a devenit în timp și protopop, a reușit cu voință și o perspicacitate de invidiat, să introducă limba română în serviciul divin.

Dorim să arătăm situația etnicilor români din Bulgaria și Serbia, ce drepturi au. În România există o Episcopie sârbă la Timișoara, sunt reprezentați în Parlamentul României, și etnicii

bulgari și sârbi, pe când etnicii noștri din Bulgaria și Serbia nu au nici o reprezentativitate. Pentru prima dată am reușit să aducem la Craiova, etnici români din Bulgaria, nu numai din zona Vidinului, unde e o masă compactă de români și din Siliștra, din Dobrogea adică din zona Dunăreană, din Ruse, de la Belene, și din munții Rodopi. Ei între ei nu se cunosc, adică românii din Bulgaria. Ei bine, îi aducem la Craiova ca ei să se cunoască mai bine între ei și să colaboreze, și să întrețină relațiile de colaborare.

Sunt foarte mulți români chiar din Timocul Sârbesc care nu se consideră români ci vlahi, vlahi cum zic ei, de origine necunoscută, în nici un caz românească. Ei nu se declară români și ca atare nu au nici un drept din partea autorităților sârbești. Există într-adevăr acest lucru, dar în marea majoritate a etnicilor noștri din Bulgaria și Serbia au început să aibă o conștiință a românismului și ca atare vor să cunoască mai mult tradițiile noastre culturale, vor să cunoască mai mult cultura și spiritualitatea românească. Acesta este și motivul pentru care noi ca fundație, ca organizație nonguvernamentală, facem acest lucru. Sunt create și la nivelul Guvernului și al președinției, departamente pentru românii din jurul României care vor participa la simpozionul nostru ce va fi organizat anual, tocmai ca să cunoască și doleanțele lor, de asta noi am și organizat în cadrul simpozionului, o oră și jumate de dezbateri pe problemele românilor de pretutindeni. Ca să ia notă și autoritățile românești de ce probleme se bucură românii de peste hotare dar și toate minusurile noastre, ale românilor față de comunitatea noastră de peste hotare.

Vorbele sunt într-adevăr frumoase și trebuie să fie mai mărețe decât faptele. Faptele urmează să vină. Să ne amintim în istoria noastră câte vorbe frumoase înainte de Revoluția de la 1848. Ea s-a făcut și a fost o mare realizare istorică. În 1959, Unirea Principatelor, tot așa, vorbele mari au precedat faptele mărunte. Istoria se face cu pași mărunți, dar siguri. E mai bine decât pași mari, grăbiți și întotdeauna care să ducă la o ruptură. Și cred că proiectele noastre, mai ales prin acest Centru de Cercetări și Studii Sud-europene, să continue demersurile primului simpozion, intenționăm să scoatem și o monografie despre românii din Valea Timocului. O monografie din mai multe puncte de vedere, arheologie, istorie, biserică, mentalități, obiceiuri, tradiții și etno-folclor.

Cugetările zilelor noastre

A avea conștiință curată înseamnă a avea memorie proastă.
Nu este important să câștigi...este important să-l faci pe celălalt să piardă.

A greși este omenește...totuși, a da vina pe altul este și mai omenește.

Cel mai important nu este să știi! Mai important este să ai telefonul celui care știe.

Fugi de tentații...dar încet să te poată ajunge.

Munca nu a omorât niciodată pe nimeni...dar de ce să riști?

Există două cuvinte care îți deschid multe uși...trage și împinge.

Am citit undeva că tutunul și alcoolul dăunează grav sănătății, așa că m-am lăsat de citit.

Ce m-a învățat mama

Mama m-a învățat RELIGIE: “Roagă-te să nu rămâna murdar covorul.”

Mama m-a învățat CICLUL VIETII: “Eu te-am făcut, eu te omor”.

Mama m-a învățat LOGICA: “Pentru că am spus eu, de-aia.”

Preot Adrian MICU

Catedrala Sfântul Nicolae din Calafat

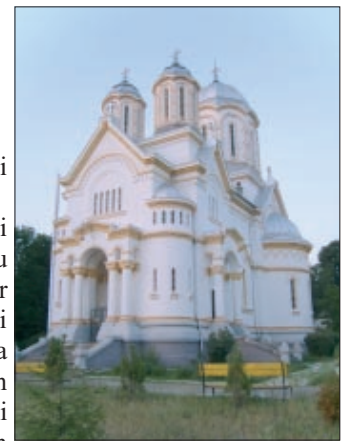
Municipiul Calafat este situat la extremitatea sud-vestică a județului Dolj, pe malul stâng al Dunării, în Câmpia Ciuperceni – subunitate a Câmpiei Centrale a Olteniei. Prima atestare documentară păstrată, referitoare la Calafat, datează de la anul 1424, iar numele orașului ar proveni, se pare, de la un anume Mihail Calafat meșter în arta călăfătuirii care a înființat pe malul Dunării un atelier pentru repararea și smolirea corăbiilor.

Despre prima bisericuță cu hramul Sfântul Nicolae se face amintire în anul 1730. La început biserica a fost un bordei datorită deselor năvăliri turcești, ca mai târziu, cu trecerea timpului, să fie zidită în pământ, construindu-se și ziduri din cărămidă. Începând cu anul 1853, așezământul bisericesc a fost înălțat, punându-se și olane, executându-se și o serie de alte îmbunătățiri, iar în 1861, prin grija preotului Matei Dobriceanu, construcția s-a prelungit și s-a înălțat. La inițiativa preotului Petre Calafeteanu dar și a episcopilor D. Nicolaescu și St. Mladinovici, împreună cu autoritățile și enoriașii bisericii, edificiul a fost ridicat, adăugându-i-se o cupolă și o catapeteasmă nouă, fiind totodată și zugrăvit. Sub această formă s-a menținut până la 20 martie 1906 când s-a pus fundația pentru noua biserică amplasată pe locul celei vechi care a fost demolată. Lucrările la noua biserică au fost încheiate în anul 1910 locașul fiind sfințit în ziua de 25 aprilie a aceluiași an așa cum reiese și din pisania bisericii: „În al 40 lea an de glorioasă domnie a Majestății Sale Regelui României Carol I și a augustei sale soții doamnă și regină a României, Elisabeta, pusu-sau temelia acestui Sfânt și Dumnezeuiesc lăcaș cu hramul Sfântul Ierarh Nicolae pe locul vechii biserici, în zilele P.S. episcop al eparhiei Râmnicului și Noului Severin, D.D. Ghenație. Sfânta Biserică s-a ridicat din inițiativa domnilor Ilariu Marian, Ștefan I. Marincu, Dumitru P. Arsenie, Sima Mărculescu, Vasile Mirică, Ioan S. Drăgulescu și alți preoți, fiind în acest timp Marin Petrescu și Petre Calafeteanu. S-a terminat în 1910”. Ca preoți slujitori mai amintim pe Dumitru Rudăreanu (1915–1972) cel care a

slujit 57 de ani, Pretorian și Căliman.

Sub păstorirea părintelui paroh Vartolomeu Gavrilesco și cu contribuția credincioșilor s-a făcut restaurarea picturii de către pictorul Mircea Constantinescu, finalizată în anul 1991. Resfințirea Bisericii s-a făcut în anul 2001 în octombrie de către Prea Sfințitul Episcop Gurie Gorjeanul, fiind preot paroh Gheorghe Guțulescu. În anul 2002 s-au demarat lucrările exterioare de renovare, atât a Bisericii, cât și a clopotniței care au fost finalizate cu ajutorul Primăriei și al enoriașilor în anul 2005. Ultima resfințire s-a făcut în anul 2005 de către Înalț Prea Sfințitul Mitropolit Teofan Savu al Olteniei.

Biserica Sfântul Nicolae este catedrala Municipiului Calafat, fiind cea mai impunătoare construcție. Planul propriu-zis este în formă de cruce cu o cupolă înaltă de circa 20 m, cu ziduri groase, având o acustică deosebită. Catapeteasma este sculptată (fiind executată la Viena) în lemn și pictată, respectându-se cu strictețe erminia bisericească. Stranele păstrează aceeași linie ca și catapeteasma, împodobind frumos laturile bisericii. Pictura este realizată în tempera și ulei cu un rafinament deosebit, evitându-se culorile stridente. Cromatica este caldă apropiată sufletului, iar cupola unde este pictat Iisus Pantocrator (adică binecuvântând cu mâna dreaptă, iar cu stânga ținând Evanghelia) este extraordinar realizată, inducând un sentiment de înălțare care te copleșește, făcând ca pentru câteva clipe privitorul să se detașeze de lumea materială. Poziția aproape de port a lăcașului de cult a favorizat într-un fel poate și alegerea hramului, deoarece știm că Sfântul Nicolae este ocrotitorul celor ce călătoresc pe mare și nu numai. În limba greacă *nika* înseamnă *biruitor*, de aici și numele de Nicolae, adică cel biruitor. În fiecare an pe 6 decembrie biserica este în haine de sărbătoare, așteptându-și credincioșii la Sfânta Liturghie pentru a primi ajutorul Ierarhului Nicolae.

Preot Alin SUBȚIRE

Dictionarul creștin

DUMNEZEU - provine din latinescul *Dominus deus* adică ființă Supremă.

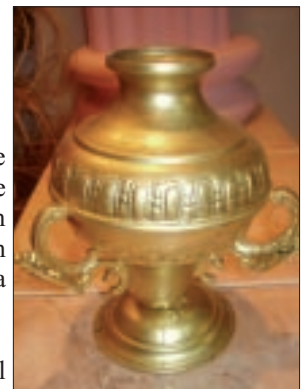
RELIGIE - provine de la latinescul *religio*, derivat al verbului *religare* adică în traducere legătură sau legământ, adică legătura conștientă și liberă a omului cu Dumnezeu.

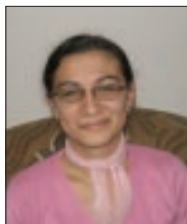
ICOANĂ - termen este de origine greacă și se traduce prin: *eicon* – care înseamnă chip

Prin cinstirea sfintelor icoane nu se contrazice porunca Decalogului referitoare la interzicerea închinării la chipuri cioplite. Icoana nu poate fi socotită chip cioplit deoarece nu

se adoră icoana în sine ca materie importantă, fiind imaginea pe care ea o reprezintă. Dacă analizăm venirea Mântuitorului putem spune că acesta prin întruparea Sa ne-a dăruit prima icoană.

ORTODOXIE – cuvântul ortodox provine din grecescul *orthos* și *doxa* (*orthos*=drept și *doxa* care se traduce prin slavă) care înseamnă dreaptă credință sau drept slăvitor. Ortodoxia se identifică cu însăși tradiția apostolică, fiind

Emanuela COLCEA

Cum văd copiii dragostea

Un grup de psihologi a intervievat câțiva copii cu vârste cuprinse între patru și opt ani pentru a afla cum percep aceștia sentimentul de dragoste.

Când bunica mea a făcut artrită, nu mai putea să se aplece să-și facă unghiile de la picioare. Așa că bunicul i le face de atunci mereu, deși are și el artrită. Aceasta este dragostea.

Este dragoste când o fată se parfumează, un băiat se dă cu after shave, ies împreună în oraș și se miros reciproc.

Este vorba de dragoste atunci când mănânci în oraș și îi dai cuiva cei mai mulți dintre cartofii tăi prăjiți, fără să îi ceri în schimb cartofii lui.

Este dragoste atunci când cățelușul tău te linge când ajungi acasă, deși l-ai lăsat singur toată ziua.

Este dragoste atunci când îi spui unui băiat că îți place cămașa lui, iar el se îmbracă după aceea cu aceea cămașă în fiecare zi.

păstrătoarea credinței autentice creștine.

AMIN - termen provine din limba ebraică și se traduce prin: *asa să fie*. Este folosit ca afirmație în încheierea unei rugăciuni sau a unei cereri.

CREDINȚĂ - provine din latinescul *credens* care înseamnă credincios și fides – încredere.,

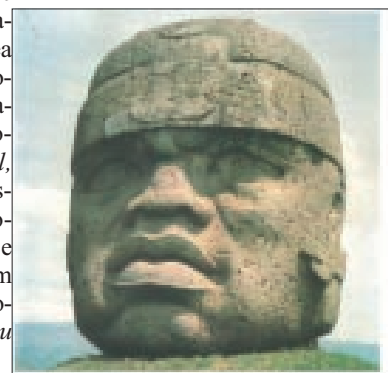
ÎNGER - din grecescul anghelos trducându-se prin: sol, crainic, mesager, vestitor. Adică îngerii sunt trimișii lui Dumnezeu, ființe de natură spirituală superioare omului cu putere, conștiință și virtute.

DIAVOL - din grecescul *diabolos* care înseamnă învrăjbitor, calomniator, ispititor.

Cristian RUDĂREANU

Cultul personalității

Chiar dacă am intrat în structurile moderne europene am rămas totuși destul de limitați la grijile noastre deja cronicizate: cine a tras?, cine a ciripit pe la securitate? și cine sunt adevărații revoluționari. Interesant este că n-am reușit să-i găsim pe cei care au tras așa cum nu i-am găsit nici pe cei în care s-s tras. Suntem de multe ori un popor nostalgic și ciudat care uită repede, dar își aduce la fel de repede aminte un subiect din trecut. Am dezvoltat un spirit balcanic aparte, reușind să ne depășim chiar umbra, organizați impecabil atunci când trebuie să rezolvăm problemele altora. Suntem activi când nu ni se cere, afișând o amabilitate care devine agasantă. Ne place colțul cartierului și presa pe care o savurăm în timp ce mâncăm o gogoasă sau ne epilăm la vecina. Televizorul parcă ne-a deșteptat prea devreme, ridicându-se brusc nivelul de cunoștințe politico-religioase. Părintele nostru TV-ul ne-a luminat parcă precum s-au luminat și Apostolii Domnului la Pogorârea Duhului Sfânt, acum două mii de ani și de aceea grăim în alte limbi... Toți sunt politicieni, preoți, judecători, medici încât la un moment dat ai impresia că ești undeva în lumea celor desăvârșiți și de aceea te întrebi *visez oare?*. Asistentele sunt medici, secretarele primărite, gunoierii administratori, paznicii de la băncii consultanți, iar credincioșii preoți. Suntem invers sau ni se pare doar?, e dificil și trist un nefiresc devenit pasiune, o stare care ne excită nervos și ne umple frustrările. Suntem un neam chinuit de funcții, cu directorășii care se satură numai din vorbele inspectorilor aduși într-o stare de extaz greu de exprimat. Dacă vorbești cu ei le simți vocea cuprinsă de o vibrație aparte pe care doar ei o simt, inițiată fiind în tainele celei mai sublimă forme de obediență. Mai mult decât atât ne-a lovit și valul unei religiozități greu de stăpânit unde domniii noștri din politică merg să dea cu fruntea la sfintele moaște, așteptând nu ajutorul lui Dumnezeu, ci *sfântul electorat*. Trăim într-o lume a minciunii și a trădării care depășește de multe ori imaginația. Dacă așa-zișii informatori ai securității comuniste făceau acest lucru constrânsi sau motivați financiar cei care au acum un comportament asemănător sunt mărturia unei schimbări profunde care ne-a afectat într-un mod negativ percepția asupra mijloacelor de a fi promovați social sau profesional. Am rămas în continuare legați de cuvintele sublimă ale șefului *care știe tot* și pe care îl laudăm și-l apreciem ori de câte ori avem ocazia. Încă nu suntem sinceri, aducând flori directorului în loc de reproșuri și adunând scamele de pe haina care e pe departe cea mai frumoasă. Dacă însă facem o analiză clară cei mai denaturați sunt cei care acceptă aceste osanale ieftine și grețoase iar cel mai tragic este atunci când cei care le primesc nu-și dau seama de falsitatea lor, ceea ce deja intră în sfera patologicului. Cultul personalității ar trebui deja socotit ca un *bun național*, un mod de a te manifesta atunci când ești promovat, având puternice rădăcini în istorie așa cum aflăm de la bătrânii neșcolțiți „*până la Dumnezeu te mănâncă sfinții*“.

Vergil FUDULU

Despre limba română

Tehnic vorbind, lingvistica este știința care studiază limba și legile ei de dezvoltare, iar limba națională este limba comună a unei națiuni, fiind principalul mijloc de comunicare al unei colectivități umane, alcătuit dintr-un sistem gramatical și dintr-un sistem lexical cu o structură fonetică specifică, indiferent de apartenența dialectală a vorbitorilor.

Pentru a vorbi de formarea poporului român și a limbii române, trebuie să ne întoarcem în timp la anul 106, când Dacia a fost cucerită de romani și a fost creată provincia Dacia la 11 august 106 e.n. În toată această perioadă de stăpânire romană în Dacia a avut loc un intens proces de romanizare, ce a însemnat o transformare lingvistică, culturală și social-politică. Populația dacă a constituit baza etnică a acesteia la care s-a adăugat un număr mare și divers de colonii. A urmat un fenomen complex al romanizării care a însemnat mutații fundamentale cultural-lingvistice, determinat și favorizat de armata de ocupație, viața urbană și viața culturală romană. Daco-geții romanizați în cadrul Daciei sau a altor provincii din spațiul balcano-dunărean, în mod cert, au dat naștere, începând cu secolul VII, românilor de azi, singurii care perpetuează peste ani numele de romani.

Totuși în spațiul balcano-dunărean, colectivități umane care au păstrat tradițiile și portul popular românesc, iar asemănarea lingvistică este certă chiar și azi, întâmpină greutăți în afirmarea identității naționale, numele de vlah/valah le este impus cu ostilitate de exponenții puterilor locale, deși apartenența lor la românism este evidentă.

Constantin Cantacuzino Stolnicul (1640 Tîrgoviște – 7.VI.1716) este primul care încearcă să scrie o istorie completă a românilor, înfățișează primul epoca formării poporului român, începând cu descrierea amănunțită a teritoriului și locuitorilor

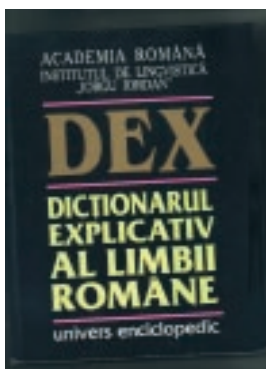
vechii Dacii, urmând cu războaiele daco-romane și sfârșind cu procesul îndelung de colonizare și romanizare a Daciei.

Încercarea de stabilire a etimologiei cuvântului „vlah” sau semnalarea cuțovlahilor (macedoromânilor) sunt pentru Cantacuzino prilejuri de a îmbina meditația cu comentariul erudit, el însuși fiind uluit de rezistența poporului său în fața vitregiilor istoriei.

Eftimie Murgu vorbește, cu o jumătate de veac înaintea lui Hasdeu, despre „circulația cuvintelor”, despre cuvintele de „necesitate” care alcătuiesc esența unei limbi. Murgu găsește în filozofie un temei pentru ideile sale privitoare la cultura națională, iar aceste lecții au însemnătatea lor și pentru constituirea terminologiei filozofice românești.

Bogdan Petriceicu Hasdeu încearcă să refacă istoria spiritualității românești. Pentru acest lucru se îndreaptă spre vârstele dintâi ale neamului, spre perioada dacică, căutând să desprindă în mersul evolutiv al istoriei caracterele sale specifice. Opunându-se exagerărilor școlii latiniste și celor ale filologilor care licitau sau chiar supralicitau elementele străine (în special cele slave) din limba română Hasdeu încearcă, prin metode științifice moderne, să restabilească configurația istorică a limbii, de la elementele autentice, dacice, la cele latine prin situarea exactă a limbii în contextul indoeuropean. A adus o prețioasă contribuție în relevarea fondului autohton al limbii române, viața unui popor se manifestă și prin cultura spirituală (creația nescrisă și cea nescrisă) iar aceasta se oglindește în limbă.

Studiul istoriei limbii române este indispensabil cercetărilor istoricului. Iar istoria se întrepătrunde pretutindeni cu filologia, etnopsihologia, cu studiul literaturii populare și cu alte discipline.

CULMI

culmea ghinionului: să faci pe prostul și să rămâi așa!

culmea lăcomiei: să mănânci bătaie și să nu te sature!

culmea orei exacte: să pui ceasul după radio și să-l uiți acolo

culmea orbului: să-și vadă moartea cu ochii.

culmea prostiei: să stingi lampa și să aprinzi un chibrit ca să vezi dacă s-a stins culmea auzului: să auzi cum se crapă de ziua

culmea fotbalului: să deschizi frigiderul și să strigi goool !!!

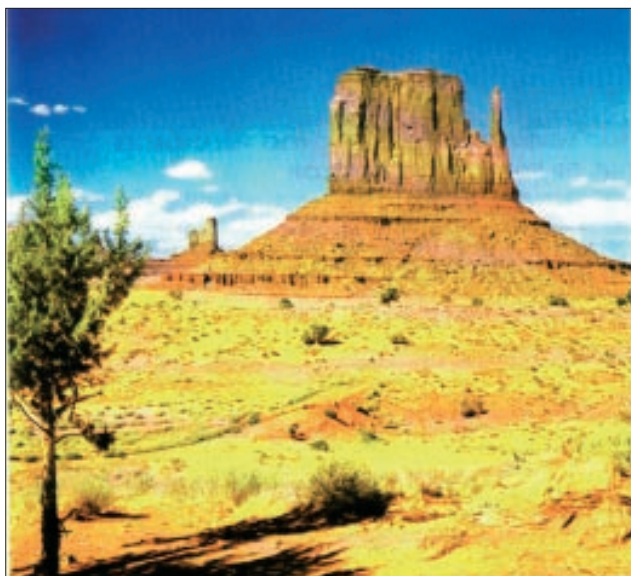
culmea bețivului: să îi lase gura apa

culmea tramvaiului: să-l tragă poliția pe dreapta.

culmea justiției: să condamni o curvă la locul de muncă.

culmea geloziei: să te desparți de soție pentru că s-a îndrăgostit de tine

culmea matematicii: să stai de unu singur și să te simți în plus

Max M. ȘTEFAN

Generația care face

Au trecut aproape 18 ani de la Revoluție. Noua generație este pe baricade. De această dată luptăm cu un dușman mult mai periculos decât comunismul. Este mai greu de învins pentru că nu îl vedem. Nu îl cunoaștem și îi sunt greu de anticipat mutările. Ne urmărește la fiecare pas și colț de stradă. Ne crează nervozitate. Poate că nici gropile, nici mormanele de gunoaie nu ne atacă privirea cu o asemenea forță. Indiferența îi este doar o mască trecătoare.

După atâția ani, ne luptăm cu prostia. Unii comuniști au devenit mari capitaliști. Alții încă trăiesc din amintirea zilelor de aur. Nici unii, nici alții nu pot să uite. De aceea trăiesc de pe o zi pe alta. Unii strâng cât mai repede averi, ceilalți așteaptă să li se dea.

Societatea românească trăiește în extreme. Nu are încredere în propriile forțe. Românii încă nu și-au dat seama că sunt liberi, că nu mai au de ce să se teamă.

Cu aceleași probleme se confruntă și învățământul. Poate că doar cel liceal mai salvează credibilitatea sa. Diplomele la concursurile internaționale întregesc în fiecare an patrimoniul național. Acesta se pierde din nefericire. Nu este susținut de un învățământ universitar credibil. Corupția și nepăsarea afectează forța de penetrare a acestuia pe plan intern și internațional.

„Generația care face“, care învață, care muncește, are soluții pentru aceste probleme. Generația adevărului nu se mai ascunde. Ideile inovatoare și criticile pertinente trebuiesc luate în considerare acum. Elitele vor să rămână în țară, dar să fie apreciate oriunde în această lume.

„Generația care face“ propune schimbarea în esență a învățământului. Cu toată mizeria și suferința în care trăiesc, părinții fac orice pentru copiii lor. Le plătesc cursurile, chiriile și de nenumărate ori cumpără examenele celor care din nepăsare ori prostie nu le pot susține.

„Generația care face“ vrea corectitudine. Banii trebuiesc investiți în condiții sigure. Doar un învățământ românesc credibil poate conferi siguranța investițiilor.

„Generația care face“ are deja putere politică, are voință și are un sprijin enorm din partea generației de sacrificiu. Conjunctura internațională îi este favorabilă. Proiectele ei vor fi puse în practică.

Noua generație nu are timp să se gândească la trecut. Despre comunism citește în cărțile de istorie. Râde când aude de pățania părinților. Istoria îi este favorabilă. Este încrezătoare și știe că de ea depinde frumusețea trăirilor.

Cristian RUDĂREANU

„Nu mai trageți de economia asta că se rupe!“

Sunt cuvintele guvernatorului BNR, Mugur Isărescu, șeful mai longeviv funcționar public cu rang înalt care până acum a stat la cutie. Se pare însă că situația a scăpat de sub control dacă un om atât de ponderat și la fel de competent a scos capul, făcând un apel către guvernul *mult milostiv* să înceteze cu pomenile nejustificate.

Este absolut normal ca unele sectoare sociale să beneficieze de o majorare salarială, însă toate aceste demersuri pot declanșa o inflație care va destabiliza balanța financiară a economiei naționale și așa destul de fragilă.

Aceste majorări și ajutoare sociale trebuie să respecte anumiți coeficienți pentru ca cei nouă ani în care economia țării a avut un traseu ascendent să nu se oprească aici.

Unele măsuri au poate și un anume iz electoral de aceea s-ar putea ca după ce ne umplem plasa cu bani să venim de la piață cu marfa în portmoneu, iar leul nostru greu să înceapă să miaune ca un pisic.

Rromi și români

Chiar dacă ne convine sau nu și ei sunt ai noștri, stăm în același oraș, luăm pâine de la același chioșc și nu putem să-i judecăm pentru unii care au înțeles greșit felul de a se integra financiar în societate. Să ne aducem aminte de holocaust, dacă nu e o comparație prea dură, însă și acolo după ce a fost alimentată ura antisemită s-a ajuns apoi și la exterminare.

Trebuie să se găsească totuși soluții eficiente prin care aceste grupuri să fie integrate social iar, dacă nu, justiția să-și facă datoria acolo unde este cazul. Înainte de a cere trebuie să oferim, avem nevoie de echilibru în țară și de aceea nu trebuie încurajate în această situație ideile rasiste, discriminatorii. Nu putem nici europenilor să le cerem să-i angajeze așa cum a făcut-o primul nostru guvernant, însă nici nu trebuie să-i privim ca pe niște infractori.

Ca să echilibrăm totuși lucrurile ar fi bine să privim la patronii noștri „români“ din fotbal care, uitând că sunt urmăriți de milioane de oameni, manifestă un comportament care de multe ori nu poate fi încadrat la specia umană.

Bancuri

Doi polițiști

- Ce fac doi polițiști într-un dulap?
- Echipa mobila!

Sinucidere literară

- Unu' se duce la o bibliotecă:
- Dați-mi și mie, vă rog, o carte despre sinucidere...

Bibliotecarul:

- Du-te mă de-aici, că tu n-o mai aduci înapoi.

Cumintenie

- Băbuța merge pe calea ferată și din urmă se apropie trenul fluierând. Băbuța zice fără să se întoarcă :
- Fetele cumiști nu întorc capul la fluierături...!

Iulia MICU

Artă-pictura rupestră

Cea mai frumoasă exprimare a gândurilor omului este arta. Începuturile ei se pierd în negura istoriei. În perioada actuală cunoaștem toate efectele prin care a trecut arta. Se știe că oamenii își exprimau credințele, sentimentele și își descriau modul de viață, lăsând o moștenire urmașilor prin artă. O dovadă clară a acestui lucru sunt picturile rupestre din peșteri, cum ar fi cea de la Lascaux din Franța, dar și micile statuete sau grupuri statuare, cum ar fi Gânditorul de la Hamangia.

Imaginile rupestre (sau parietale) - adică pictate sau gravate pe stâncă - sunt cele mai vechi urme de activitate picturală și au fost conservate mulțumită poziției lor greu accesibile sau blocării ulterioare a intrării peșterilor ce le adăposteau.

Aceste rămășițe ale culturii paleolitice datează de 10.000-30.000 de ani î.e.n. Complexele cele mai vestite sunt: grota Lascaux, în Franța și cea de la Altamira, în Spania.

În acea perioadă, oamenii erau doar vânători și păstori. De aceea găsim reprezentate bovine, cai, reni, maimuțe, bizoni,

specii dispărute care uneori ating mărimea naturală.

Sunt înfățișate scene de vânătoare, dansuri rituale sau războinice, dar cel mai adesea animale izolate. Explicațiile ce li se pot da se referă la reprezentarea simbolică a forțelor religioase care veghează rosturile cosmice și riturile de inițiere tribală.

Aceste picturi sunt executate cu degetul, cu dălțița, cu penelul din fibră de scoarță sau cu trestia. Au fost folosite numai culori minerale, ocru galben, ocru roșu și negru.

Cum spiritualitatea nu reflectă nivelul economiei, nimic nu ne oprește să presupunem că peșterile împodobite, al căror decor e deseori ascuns departe de intrare, prefigurează cele mai vechi sanctuare rupestre din epoca istorică.

De la primele forme de artă menirea artistului a fost aceea de a se face util semenilor, creând pentru oameni ceva frumos care să le încânte sufletul.

Artiștii ne-au deschis noi orizonturi, arta ajutând foarte mult la progresul omenirii de-a lungul miilor de ani.

Podul de la Calafat

În anul 2008 va începe construcția podului Calafat-Vidin în care se va încheia în 2010. Întâlnirea pe această temă a avut loc la Calafat în sala de conferință a Muzeului de Artă, unde ministrul transporturilor Ludovic Orban s-a întâlnit cu omologul său bulgar Peter Mutafchiev.

Ministrul bulgar a informat în cadrul conferinței de presă că la baza acestei decizii nu există nici un factor de ordin politic, fiind doar una de ordin tehnic, alegându-se cel mai bun amplasament al podului. Această întâlnire va deschide șirul altora care se vor desfășura lunar în localitățile Calafat și Vidin.

Podul va fluidiza traficul între cele două țări mai ales că există o serie de proiecte pe care România și Bulgaria le vor dezvolta împreună, fiind nevoie de un dialog real și permanent în acest sens.

„Idea construirii unui pod între Calafat și Vidin are rădăcini adânci încă din anul 1925, însă abia în 2008 acest vis se poate realiza” ne-a declarat ministrul Orban.

După conferința de presă, delegația s-a deplasat la locul unde va fi amplasat piciorul podului, cei doi miniștri punând piatra de temelie a construcției.

Acesta va costa aproximativ 118 milioane de euro, partea română având un aport de 51 de milioane euro, asigurând infrastructura rutieră și feroviară, 75% din fonduri fiind nerambursabile obținute prin programul ISPA. Restul va fi suportat de partea bulgară. Va avea o lungime de aproximativ 2 km., fiind situate la cca. 20 de metri deasupra nivelului de avarie al Dunării.

Prin acest pod vor fi înlăturate aglomerația din vămile

Calafat și Vidin realizându-se un trafic european, civilizată. Acum pentru a trece în țara vecină putem aștepta trei minute sau trei ore. Putem spune că nu bacul este la dispoziția celor care tranzitează punctele de frontieră, ci noi suntem la dispoziția lui.

Podul Calafat-Vidin

Trei **ingineri**, un japonez, un american și un bulgar, la o licitație pentru construirea unui pod.

Japonezul:

- Dom'le, noi pornim construcția de pe ambele maluri în același timp. În felul ăsta câștigăm timp și întâlnirea o facem cu ajutorul GPS-ului, cu o eroare de 2 centimetri.

Americanul:

- Noi pornim construcția de pe ambele maluri în același timp. În felul ăsta câștigăm timp și întâlnirea o facem cu ajutorul LASER-ului, cu eroare de câțiva milimetri.

Bulgarul:

- Noi pornim construcția de pe ambele maluri în același timp.

- Păi și? Spune comisia. Cum vă întâlniți la mijloc?
- Păi dacă ne întâlnim e bine. Dacă nu, o sa aveți două poduri.

Cristina CRINTEANU

CORUPȚIA

Corupția, reprezintă o încălcare a normelor sau atribuțiilor legale cât și a îndatoririlor prevăzute de statutul social prin utilizarea unor mijloace reprobabile (mită, șantaj etc., desfrâu, depravare).

Corupția este o boală a sufletului uman care, bineînțeles, că este plăcută deoarece aduce beneficii și putere. O istorie de multe ori nefericita, o relativa sărăcie a informațiilor scrise ce trebuie să fie oricum privite critic, toate acestea nu ne împiedică să descoperim solide referiri la corupție încă din timpurile cele mai vechi.

Fiecare perioadă de domnie a fost străbătută de numeroase scandaluri de corupție. Lunga perioadă a domniei regelui Carol I a fost puternic zguduită de o serie de scandaluri de corupție. Cel mai răsunător a fost negreșit „afacerea Strousberg“. Construcția primelor căi ferate din România a fost încredințată, la insistențele Regelui, concernului german Strousberg; dincolo de faptul că prețurile ofertei germane erau mult mai mari decât cele oferite de concurenți, societatea Strousberg nu numai că nu a construit caile ferate, dar a investit bani pentru a cumpăra active și

valori imobiliare în Germania.

Perioada contemporană poate fi caracterizată ca o perioadă plină de corupție, iar cei care o practică apar în mediile mondene, afișând o atitudine elegantă și actualizată în planurile social, familial și spiritual. S-au creat deja sfere de influență care asemenea unor societăți secrete își cultivă puterea, acaparând din ce în ce mai mult teritoriu financiar. Circulă deja sintagma ca „dacă n-ai făcut bani după revoluție, acuma e prea târziu“. Cărțile sunt deja făcute, se pare, iar această idee face ca pentru următoarea generație să apară un sentiment de resemnare, mai ales că a căzut varianta *ai carte ai parte*. Dezorientarea pentru cei tineri poate avea un efect fatalist, patronul, șeful de firmă, fiind înfățișat ca un despot care selectează după bunul plac personalul firmei sale, motivele fiind de interes personal într-un procent mai mare decât îi este permis.

Fără să exagerăm însă, societatea noastră este profund afectată de această maladie, însă în acest caz cei care suferă de ea sunt „fericiți“

Cristian RUDĂREANU

Conferință de toamnă a preoților din Protoieria Băilești

În fiecare an preoții afiliați protoieriei Băilești se întâlnesc conform dispozițiilor Mitropoliei Olteniei în cadrul a două conferințe pentru a dezbate o temă de actualitate în ceea ce privește bunul mers al pastorației creștin-ortodoxe. În această toamnă a avut loc cea de-a doua conferință care s-a ținut la Biserica Sf. Ilie din Băilești. Tema conferinței „*Hristos împărtășit copiilor*“ a venit ca un răspuns la întrebările care se pun în legătură cu abordarea vieții creștine în rândul copiilor și de ce de multe ori nu se găsesc cele mai bune mijloace ca aceștia să abordeze o conduită creștină.

Înainte de începerea dezbaterilor s-a oficiat, începând cu ora 07,00, Sf. Liturghie de către Înalț Prea Sfințitul Teofan Savu Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei împreună cu Părintele Protoiereu Pîrviu Cornel și un sobor de preoți. După încheierea slujbei arhieresti, începând cu ora 10,30, s-au deschis lucrările conferinței prin prezentarea unui referat de către Pr. Vancă Viorel Laurențiu, paroh la Biserica Sf. Nicolae din comuna Poiana Mare. Au fost evidențiate astfel o serie de modalități prin care slujitorii bisericii pot realiza un dialog mult mai bun cu micii creștini de care biserica și societatea are nevoie. Există o vârstă când aproape totul este posibil, adică anii copilăriei care au rol important în formarea caracterului și a personalității. Nu trebuie, sub nici o formă, ca părinții, Biserica, învățământul și statul să nu valorifice perioada în care sufletul este maleabil, putând fi ușor modelat. Trecerea timpului implică mai multe compromisuri, reducând mult interesul pentru partea educațională și morală. Când individul devine independent financiar, putând cel puțin din punct de vedere material să-și

controleze viața, este mai puțin interesat de profilul său moral. De aceea rolul Bisericii trebuie să fie unul formator, de echilibru, pentru a menține într-o anumită proporție o societate sănătoasă bazată pe principii morale consacrate. Nu putem ca slujitorii ai Bisericii să stăm nepăsători așteptând ca pe fiecare zi semenii noștri să se adâncească mai mult într-o lume a viciilor și a concurenței care de multe ori nu aduce nicăieri. Excesul în orice domeniu aduce dezechilibre fizice și psihice. Cu atât mai mult în această lume prea activă în care trăim uitând de multe ori că viața este unică și sacră. De aceea la nivelul întregii Biserici Ortodoxe Române s-a demarat un program de educare creștină a copiilor și tinerilor numit „*Școala de Duminică*“, unde se vor putea forma viitorii creștini și oameni de care o societate, indiferent de tehnologia pe care o posedă, are nevoie.

În a doua parte a conferinței s-au pus întrebări din partea preoților participanți, fiind analizate și diferite aspecte de ordin canonic-bisericesc.

Mitropolitul Olteniei a vorbit și despre noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române Daniel, salutând înscăunarea și manifestându-și totodată mulțumirea că „*alegerile s-au desfășurat într-un spirit creștin deosebit fără a lăsa loc de comentarii. Biserica a demonstrat încă o dată că este puternică și poate să rămână unită în momentele de cumpănă, fiind în continuare un model pentru societatea actuală*“. Cu aceste gânduri creștine s-a încheiat conferința, rămânând cu speranța că fiecare, cu puțin efort și responsabilitate, putem fi apostoli la locul unde muncim, în familia noastră, pe stradă și oriunde simțim că este nevoie.

Ultimul apel

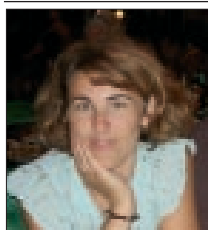
Sunt o serie de factori ce țin de educația primară familială care influențează cursul unei vieți. Fiecare clipă pentru copii este esențială pentru formarea lor intelectuală, morală și socială. Această cursă începe am putea spune imediat după naștere, pornind la început de la condițiile materiale (hrană, un habitat corespunzător) și apoi continuând cu cele care țin de spectrul moral, social și vocațional. Dezvoltarea și formarea unui suflet necesită multă răbdare și tact, bruscarea în anumite momente putând duce la o ruptură iremediabilă între familie și copil, cel lezat ajungând să nege valorile fundamentale pe care omul indiferent de credință ar trebui să le accepte în comportamentul și în viața sa.

Lumea în care trăim a făcut progrese de ordin științific impresionante ajungând dincolo de sfera fizică a pământului. Această linie ascendentă în plan științific a dat posibilitatea unui confort fizic deosebit. Paradoxul însă constă în faptul că pentru acest lux firesc al vremurilor noastre plătim cu un disconfort psihic, sufletesc ce nu poate fi compensat în vreun fel. În acest angrenaj al cursei nu contra cronometru ci fără cronometru, sunt prinși de multe ori și copiii care precum un obiect rămân uitați de cei mari într-un colț al anonimatului din care încearcă să scape agățându-se de iluziile pe care le creează o viață dezordonată și ambiguă.

Biserica Ortodoxă ca și alte instituții sociale sau religioase a inițiat o serie de programe prin care copii dar mai ales tinerii să se informeze despre efectele nocive pe care lumea cotidiană ni le oferă, droguri, prostituție, alcool. Dacă educația sănătoasă ar începe de la o vârstă fragedă și s-ar realiza constant folosind cele mai bune mijloace de exprimare, peste 80% dintre tineri dacă nu chiar mai mult ar scăpa de povara viciilor, iar cei care le-ar primi în viața lor ar avea oricând posibilitatea de a le abandona datorită aceluși fond bun care s-a pus la timpul

potrivit. Nu sunt niște lucruri irealizabile însă dacă le putem aplica devin minuni deoarece un individ cu un profil moral, social și profesional bun reprezintă o valoare și o minune pentru copilul său. Ce mult contează ca un copil să se bucure de părinții lui, și trist este dacă nu se poate lăuda măcar o dată cu ei. Acel copil va rămâne poate toată viața cu un gol în suflet pe care și-l va umple poate numai atunci când va deveni părinte beneficiind de aprecierea copilului său. Suntem prea nebuni după ziua de mâine crezând că dacă familiei îi oferim bani, restul vin de la sine. S-a înțeles greșit, nu suntem angajații familiei ci însăși familia, aici este problema pe care noi nu o înțelegem. Ne-am obișnuit să cumpărăm totul și să vindem la fel punând prețul și calculând pentru a vedea ce ne-a rămas. Este lumea comerțului liber însă parcă am început chiar să vindem tot și acest lucru îmi aduce aminte de o întâmplare cu un om de afaceri care dornic de a cumpăra mult și captat cu totul de lumea banilor a primit o replică de la partenera sa de viață. Într-o zi a venit la birou soția lui împreună cu cei doi copii având pe lângă ea și câteva geamantane.

Când omul de afaceri a văzut-o a rămas uimit întrebând-o – ce-ți lipsește draga mea de ce ți-ai făcut bagajele, nu mai ai casă? Femeia i-a arătat un act unde firma soțului ei îi cumpărase casa. Cuprins de grija banilor acesta semnase actul prin care își cumpăra propria casă. Pus în fața acestei situații, soțul într-un moment a conștientizat că într-adevăr din punct de vedere moral și nu numai casa fusese vândută de mult. A rămas câteva momente învăluit în tăcere după care a afirmat-e timpul să mergem acasă. Este un episod cutremurător și trist care se potrivește de multe ori vieții noastre. Ar fi bine să nu uităm că mâine s-ar putea să fie doar pentru alții nu și pentru noi, de aceea îndemnul meu este: „trăiți ca și cum nu ați avea altceva de făcut“.

Prof. Maria-Cristina SUBȚIRE

Pledoarie pentru lectură

„Pentru că am citit mult, mi s-au întâmplat multe lucruri. Lecturile reprezintă în viață adevăratele evenimente.” (Jorge Luis Borges)

Trăim într-o lume în care putem spune adesea că s-au perimat și cărțile și ideea lecturii. Puțini mai sunt aceia care trăiesc citind, care cred că lectura le poate înfrumuseța viața sau chiar le-o poate schimba.

În această lume în care predomină violența, mediocritatea, parvenitismul, misiunea profesorului de a îndrepta pașii elevilor către lectură e tot mai grea.

Lumea copiilor este una a miracolului și a surprizei, a aventurii, este o lume în care trebuie să trăiască alături de natură, să se bucure și să se mire, căci asta e menirea lor. Însă de multe ori acest spațiu li se pare prea mic și vor să descopere o alta lume. Lectura i-ar putea îndruma, le-ar îndrepta pașii către această lume ce abia așteaptă să fie descoperită, dar

copilul atras de calculator sau de televizor gasește tot mai greu acest drum. Îndepărtându-se de carte copilul pierde acea inocență a copilăriei trăită de multe generații și expusă așa de bine în cărți. Textele literare, studiate altădată de atâtea generații, par să nu mai trezească sensibilitatea copiilor de astăzi, care preferă cărțile și jocurile pline de luptă violență și războaie.

Realitatea e dură, dar lectura e mijlocul prin care găsim bucuria, relaxarea, (re)învățăm să ne jucăm, să-i înțelegem pe alții. Este o rază de lumină și de speranță în această lume cenușie.

Odată ce suntem cuprinși de vraja lecturii, cu greu mai putem fi desprinși din acest univers imaginat de autor în care

Mihail CARAULEANU

Redactor-șef adjunct al *Gazetei de Calafat*

„Muzeul de Artă Calafat o făclie de lumină și cultură”

Pe scriitoarea Florentza Georgeta Marincu am întâlnit-o ultima dată în toamna acestui an, sosită la Calafat cu prilejul inaugurării Centrului Civic. Se afla cu soțul său, ing. Ilie Marincu pe una din cochetele băncuțe de pe aleea principală a fascinantului loc de agrement, într-un moment de relaxare, la o zi după inaugurare.

Invitat să iau loc lângă dâșii, am avut deosebită plăcere să ascult vocea caldă și plină de sensibilitate a scriitoarei care, în cuvinte alese și cu un bogat conținut expresiv, mi-a povestit pe scurt câteva fragmente din istoria Palatului Marincu.

„Palatul, adevărată bijuterie arhitectonică din pragul secolului XX, a fost construit între anii 1905-1907 și s-a bucurat de prestația unor mari arhitecți precum francezul Paul Gottreau și Constantin Rogelski, clădirea fiind concepută în stilul eclectic al vremii, neoclasicism francez cu accente de baroc și rococo. Construcția principală, subsol, parter, hoch-parter, etaj și turla, însuma la vremea când s-au terminat lucrările, 48 de încăperi cu diferite destinații. Decorațiunile exterioare și interioare s-au datorat inginerului constructor italian Pietro Adotti. Palatul, construcție și mobilier, au costat în acei ani un milion în monede de aur. Fiind răpus de o boală necruțătoare, tuberculoza pulmonară, Ștefan Marincu, prin testamentul pe care și l-a întocmit în aprilie 1918, lăsând executor testamentar pe soția sa Maria, a donat Primăriei orașului Calafat întregul Palat, cu drept de a intra în posesia lui după moartea soției sale. Din 1927 și până în anul 1963 au funcționat în acest palat câteva școli sub diferite titulaturi. Prin Hotărârea nr. 2 a Consiliului Popular Județean Dolj s-a stabilit înființarea Muzeului de Artă și Artă Populară de gradul IV, începând cu 15 noiembrie 1968. În anul 2005, primarul municipiului Calafat, ing. Petre Trăistaru, impresionat de starea de degradare în

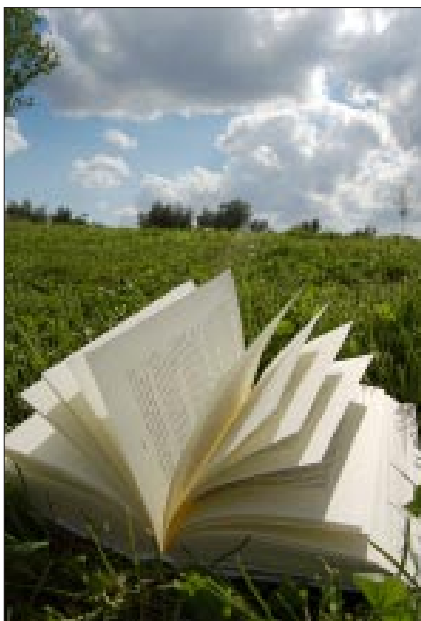
care se afla cea mai valoroasă clădire din localitatea dunăreană, împreună cu membrii Consiliului Local, a hotărât consolidarea și restaurarea acesteia, lucru realizat până spre sfârșitul anului 2003. Este demn de evidențiat faptul că în aprilie 2003 Palatul a fost introdus pe lista monumentelor de istorie și arhitectură din Patrimoniul Național, la recomandarea ministrului Culturii și Artei, academicianul Răzvan Teodorescu, când cu prilejul vizitei făcute la Calafat a rămas profund impresionat de frumusețea și valoarea arhitecturală a acestui Palat. În prezent, Muzeul de Artă, care în decursul anilor a început să fie cunoscut, reușind să se impună în rândul altor instituții asemănătoare din județul Dolj, este gazda multor expoziții de pictură, simpozioane, lansări de carte, conferințe, mese rotunde, alte manifestări.” Și scriitoarea Florentza Georgeta Marincu și-a încheiat scurta prezentare istorică, accentuând: „Printre cele mai importante donații făcute de Ștefan Marincu se află Palatul, actualmente Muzeul de Artă. Fie ca el să devină o făclie de lumină și cultură în noul și frumosul veșmânt ce i s-a dat!”

suntem primiți cu căldură și în care profesorul devine călăuză pentru copiii rătăciți uneori pe drumurile încurcate ale cărții. Textul literar îi poate învăța să gândească în imagini, să alcatuiască povești și să-și păstreze candoarea vârstei.

Mulți copii cred că farmecul lecturii a început să se destrame odată cu trecerea anilor de școală. Perioada în care citeau basmele cu ochii bunicilor sau ai părinților, în care vraja era răspândită de vocea lor pare pierdută în negura sarcinilor școlare din ce în ce mai multe și mai complicate.

Misiunea profesorului este de a alunga acești nori negri, de a aduce lumină în sufletul copilului, de a construi un drum între lectură și inima sa. Este o sarcină dificilă ce constă în a da răspunsul potrivit la întrebările venite din partea copiilor, care vor să înțeleagă lumea ce li se deschide, să

parcurgă drumul curiozității și al cunoașterii.

Șirul de întrebări reprezintă niște pași de inițiere care are ca scop deschiderea porților către propria cunoaștere. Ele sunt mijlocul prin care profesorul poate schimba atitudinea față de lectură, poate veni în întâmpinarea intereselor, îi poate implica afectiv. Prin lectură se depășește teama de eșec, se creează o stare de siguranță ce aduce negreșit relaxare, bucurie, satisfacție. Lectura oferă o ieșire din timp, simțind alături de personaje emoția neprevăzutului și bucuria victoriei.

Lectura poate fi considerată calea de revigorare a vieții copilului, arătându-i-se o altă lume a valorilor, a vieții, făcându-l să devină un om așa cum ne-am dori toți să fim.

Crucea românească de peste Dunăre

Biserica a reprezentat pentru poporul român un argument puternic al unității, al comuniunii creștine, etnice, culturale și sociale într-o dimensiune autentică și universală. Cuvântul *biserică* (în limba română veche băsearică, bisearică, beserică), derivă din latinecul *basilica*, *basiliki*, înțelegând prin *basilica* un edificiu în care se făcea judecata - după istoricul Nicolae Dobrescu (1875-1914). Când Împăratul Constantin Cel Mare (303-337) a acordat libertate creștinismului în urma Edictului de la Milan (Mediolanum), din anul 313 a cedat creștinilor pentru săvârșirea cultului edificiile vechilor judecătoriai, numite *basilicae*, întrucât ei nu doreau să se închine lui Hristos în vechile temple păgâne.

Biserica a fost pentru noi cea care a conservat într-un mod responsabil cultura, limba și unitatea de neam. Sfântul Apostol Pavel spune că Biserica reprezintă <<Trupul lui Hristos și plinirea celui ce plinește toate în toți>> (Efes. 1, 23), așa cum și românii de pretutindeni sunt un singur trup cu un singur suflet păstrat prin puterea cuvântului, credinței și tradiției. Unitatea extraordinară a limbii române a fost îndelung studiată, constatându-se că locuitorii diferitelor regiunii ale țării, chiar dacă folosesc în vorbire numeroase regionalisme, comunicarea nu are de suferit, spre deosebire de alte țări (Italia, Spania etc.) unde unitatea limbii este afectată de dialectele existente, nefiind posibilă realizarea unei comunicări coerente. Sistemul totalitarist a încercat în mod artificial să creeze o orientare către limba slavonă deoarece fondul limbii române este latin. Avem chiar în cultul creștin dovezi lingvistice care atestă ca izvor limba latină: *Duminica* - provine din *dies dominica*, adică ziua Domnului; *Crăciun* - calatio; *Colinde* - provine din etimonul popular colendae; Calendae, prima zi a lunii la romani, de aici și calendar sau cărindar; *Floriile* - forma veche este popularul flurii, reamintește de o sărbătoare păgână de primăvară apropiată de Intrarea Mântuitorului în Ierusalim; *Rusalii* - numele și-l are de la vechea sărbătoare păgână Rosalia, o sărbătoare a morților care se prăznuia primăvara când înfloreau trandafirii; *sărbătoare* - derivă din *dies servatoria* adică ziua închinată zeilor care-l ocroteau pe

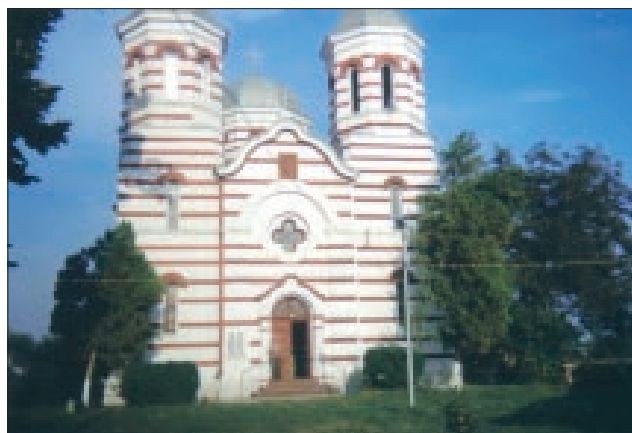
om; *păgân* - de la *paganus*, adică om de la țară, deoarece în primele trei secole creștinismul a pătruns mai mult în orașe, la țară, menținându-se în continuare religia păgână; *lege-lex*; *popă* - slujitor al templului păgân; *cimitir* - coemeterium; *oseminte*-ossamenta; *creștin* - din forma vulgară latină *chrestianus*; *popor* - *poporanum*, *popularis* - enoriaș și lista poate continua. Din studiile istorice aflăm că în zona Timocului Bulgăresc, până la venirea bulgarilor (în jurul anului 680) teritoriul sud-dunărean a fost stăpânit de o populație traco-daco-romanizată care a rămas până în zilele noastre. Până în anul 535 când s-a înființat Arhiepiscopia autocefală *Justiniana Prima* cele aproximativ 25 de eparhii trecute în aria sa jurisdicțională s-au aflat sub jurisdicția arhiepiscopului de la Tesalonic, care fusese sub oblăduirea canonică a Romei. Arhiepiscopia Tesalonicului și-a exercitat deci jurisdicția asupra unei serii de mitropolii și episcopii ale unor provincii ale Prefecturii Iliriei, locuite de strămoșii noștri daco-romani, adică provinciile Dacia Mediteraneeă, Dacia Ripensis și

Moesia (Superior și Inferior). Prin crearea Arhiepiscopiei *Justiniana Prima*, eparhiile acestor provincii au trecut sub jurisdicția acesteia sub care au rămas până la dispariția sa în timpul invaziei varo-slave în 602. Vechile episcopii de sorginte apostolică și-au păstrat statutul lor de autocefalie și după formarea statului vlaho-bulgar. Despre această realitate ne dă mărturie în secolul XII și canonistul Nil Doxipatru: „*Asemenea Ciprului este autocefală, nesupusă niciunui din tronurile superioare, ci devenită de sine stătătoare... În urmă cucerită țara de către bulgari, se zice Bulgaria, a rămas și aceasta autocefală pentru că prin autoritatea împărătească s-a luat din mâna bulgarilor, adică de către Împăratul Vasile Porfirogenetul și nu a fost alăturată la Biserica Constantinopolului...*”. Prin urmare Nil Doxapatru confirmă că Biserica stră-românească din Sudul Dunării, inclusiv aceea din teritoriul sud-dunărean ocupat de bulgari a fost și a rămas autocefală și după venirea bulgarilor păstrându-și autocefalia prin autoritatea împăratului bizantin. Fără îndoială că prin recunoașterea Întâistătorului acestei Biserici ales de episcopii locali de către bazileul din Bizanț se dădea expresie

atât afirmării unității ecumenice a Ortodoxiei, cât și a apartenenței etnice a strămoșilor la fostul Imperiul Roman de odinioară. În cadrul jurisdicției Patriarhiei Dârstorului (Durostorul Silistrei) înființată în anul 927, ca urmașă a *Justinianeii Prima*, a intrat și populația străromână din Sudul Dunării. Întorcându-ne în prezent, constatăm că această populație veche de origine română a rămas în continuare pe teritoriul sud-dunărean chiar dacă istoria le-a fost de multe ori potrivnică.

Acualmente în Bulgaria, mai precis în Timocul Bulgăresc, trăiesc mai mult de 250.000 de români în peste 50 de localități, mari și mici. În Vidin, Rabrova, Căpitanuț, Gânzova, Gumătariț, Novo Selo și alte localități din Bulgaria de nord-vest sunt mii de români reprezentați de oameni de seamă ai lor, de preoți români. După eforturi uriașe de a-i asimila, autoritățile bulgare dinainte de 1945, de după 1945 și continuând până în zilele noastre, au reușit să aducă zona Vidinului populată aproape compact de români la procentul de aproximativ 80% șomaj. Toate condițiile aspre impuse de comunism dar și după nu au descurajat populația de origine română care și-a păstrat obiceiurile și limba, rămânând statornică originilor. La 30 km de Vidin se găsește o comună, Rabrova, în totalitate românească, unde un *inger român* a avut curajul să-și deschidă aripile grăind în limba inimii și a strămoșilor săi. Biserica din Rabrova, un splendid lăcaș al Domnului, ctitorit de credincioșii români vlahi si cu un hram de asemenea inspirat „*Înălțarea Domnului*”, este păstorită de preotul etnic român Valentin Țvetanov Gheorghiev. Aici putem observa că pe icoana Sfântului Arhanghel Mihail aflată pe catapeteasmă sunt transcrise cu litere chirilice cuvintele românești: „*Eu privesc milostivește la cei buni ,la cei drepți...*”. Ziua satului este aceeași cu cea a hramului bisericii, obicei întâlnit frecvent și în țara noastră. La Capitanuț, un sat aflat la 6 km de Vidin, graiul, portul popular și obiceiurile sunt aceleași ca la frații români de peste Dunăre. Biserica „Sfânta Treime” este păstorită în această vatră românească de părintele Arahim Stancov Gheorghiev, român vlah care ne-a comunicat că există peste 500 de case unde graiul românesc este prezent în fiecare moment al zilei. Expresii locale de genul „Bună zăua oamini”, pe care le întâlnești la tot pasul, te conving că românii reprezintă o realitate socială și spirituală ce nu poate fi ignorată. În acest sfânt lăcaș din Capitanuț pe catapeteasma bisericii sunt șapte icoane: *Sfântul Ioan Botezătorul, Sfântul Mucenic Dimitrie, Iisus Hristos Pantocrator, Maica Domnului, Adormirea Maicii Domnului, Sfântul Nicolae și Cuvioasa Parascheva* pe care se găsește trecut numele cu caractere latine al pictorului C. Petrescu din Craiova, anul 1889. Donatorii trecuți pe icoana Sfântului Arhanghel Mihail au nume românești: Stanca, Stan, Pârvu Floarea, Maria Stan și Ilie Fiță. În biblioteca parohială există și cărți în limba română: *Octoihul, Mineiul și Triodul*, puține la număr, evidențiindu-se totodată nevoia de cărți bisericești în limba română. Tot în apropiere de Vidin (la circa 8 km), în satul Gumătariț, avem încă un așezământ religios românesc. Aici biserica satului cu hramul „*Sfinții Apostoli Petru și Pavel*” are ca păstor pe preotul Emil Țenov Anghelov care poartă de grijă la peste 400 de familii de români vlahi. Cu câțiva ani în urmă părintele ne-a declarat că fostul cantor al bisericii Gavriil Pedrov, român vlah, printre cântările în limba slavonă lăsa să se strecoare și graiul românesc. Din *Octoihul mare* bătrânul cantor grăia în limba sa (română) pe-nțelesul

credincioșilor, având în repertoriul și câteva colinde românești. Și aici, pe strana biserici, am găsit cărți în limba română: *Octoihul Mare* – tipărit sub Patriarhul Justinian și un *Minei* de la 1909 din vremea Regelui Carol I, cărți care au scăpat de urgia naționaliștilor bulgari după cel de-al doilea război balcanic, când au fost arse sau aruncate în Dunăre, iar preoții români bătuți sau uciși. În pisania bisericii sunt trecute numele preoților români care au ajutat la ridicarea lăcașului: Ioan, Dumitru și Stoian. Cei vârstnici își aduc aminte cu bucurie de anii când se slujea în limba română.

Situația actuală trebuie să ia în calcul nevoile permanente și reale pe care o societate modernă le impune. Lipsa de comunicare din punct de vedere etnic, cultural și spiritual poate crea grave anomalii și o stare de incoerență care cu timpul poate degenera, ducând la frustrarea și marginalizarea unei anumite grupări sau etnii. Acestea, în mod inevitabil, istoria le va sancționa. În zona Vidinului unde avem o mare pondere de etnici români vlahi s-a produs din punct de vedere religios o anumită răceală față de biserică deoarece a fost impusă ca limbă de cult limba slavonă. O bătrână dintr-un sat apropiat de Vidin mărturisea că după ce n-a mai auzit limba părinților în biserică nu s-a mai dus la slujbă. Câți oare n-au făcut la fel asta fiind cauza care a produs ruptura între biserică și societate?

Noua orientare europeană nu se poate realiza separat de nevoile permanente ale oamenilor, ignorându-se valorile rezultate din tradițiile și cultura unui popor. Dacă vom analiza viața satului românesc din Bulgaria vom vedea că întregul ritual creștin, de la naștere până la moarte, este identic cu cel practicat în România (cu precădere în Oltenia).

De aici ne dăm seama că, în ciuda presiunilor făcute de istorie, românii vlahi de la sud de Dunăre au rămas statornici în credință și tradiții. Acest aspect denotă că a existat și există în continuare o numeroasă populație românească cu rădăcini adânci în istorie ce *nu poate fi condamnată că s-a născut acolo*. Totuși de curând s-a făcut un pas important reparând o eroare a istoriei dat fiind faptul că Înalt Prea Sfințitul Domițian Mitropolit al Vidinului a dat dezlegare ca preoții români vlahi să poată sluji în limba lor. Data de 28 martie 2007 ne-a făcut să fim părtași ai unui eveniment ce va trecut cu majuscule în istoria românilor timoceni din Bulgaria.

Se dorește într-un mod cât se poate de firesc eliminarea tuturor barierele impuse de negura istorie lăsând în urmă intoleranța etnică și de orice altă natură care ar putea să arunce o umbră asupra lumii actuale moderne.

Ionuț CONSTANTIN

student Facultatea de Teologie Ortodoxă din Craiova, anul IV

Sărbătorile creștine ale lunii noiembrie

• 8 NOIEMBRIE – Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

Arhanghel înseamnă primul vestitor. Sărbătoarea își are originea încă din sec. V de la o simplă aniversare a sfințirii unei biserici din Constantinopol în cinstea Sfântului Arhanghel Mihail. Cu timpul sărbătoarea l-a inclus și pe Arhanghelul Gavriil.

Mihail este un termen de origine ebraică- Mi-ca-El- care se traduce „cine este ca Dumnezeu”.

Arhanghelul este înfățișat ca păzitor al legii Domnului fiind zugrăvit pe ușa dreaptă a sfântului altar, având în mână o sabie de foc (el ar fi fost pus să păzească Raiul după căderea primilor oameni, Adam și Eva). Cel de-al doilea arhanghel, Gavriil, este înfățișat ca vestitor, aducând Maicii Domnului înștiințarea că va naște pe Mântuitorul lumii. Apare pictat pe ușă din stânga a Sf. Altar având în mână un crin. Ei fac parte din cele nouă cete îngerești amintite în Sfânta Scriptură.

• 21 noiembrie – Intrarea în Biserică a Maicii Domnului

Sărbătoare este cunoscută încă din sec. VI amintind de momentul în care Fecioara Maria este adusă de părinții Ioachim și Ana la Templu la vârsta de 3 ani cu scopul de a duce o viață sfântă așa cum îi promisese Dumnezeu.

Aici a stat 12 ani învățând rânduielele legii vechi ca la vârsta de 15 ani să fie dată în grija bătrânului Iosif care îi era și rudă. Credincioșii merg în această zi la biserică cerând ajutorul și ocrotirea Preafericitei Maici.

• 30 noiembrie – Sfântul Apostol Andrei

Este cel întâi chemat, provenind din Betsaida, un orașel pe malul lacului Ghenizaret, fratele apostolului Petru. Înainte de a fi apostol, Andrei a fost ucenic al Sf. Ioan Botezătorul, a propovăduit cuvântul Evangheliei lui Hristos în Bitinia, Bizanția, Tracia și Macedonia, ajungând și în ținuturile din jurul Mării Negre până la Dunăre și în Scitia Mică, Dobrogea de azi. A avut un sfârșit mucenicesc în localitatea Patras lângă Corint fiind răstignit cu capul în jos pe o cruce în formă de X, căreia i s-a spus „crucea Sfântului Andrei”. Există câteva mărturii ale trecerii apostolului prin ținuturile Dobrogei: „pârâiașul Sf. Andrei” și „peștera Sf. Andrei” în care se presupune că a și locuit o perioadă.

Istoria universală Cele șapte minuni ale lumii

Marea Piramidă din Giza Piramida lui Kheops

Locație: Platoul Giza - orașul Giza, necropola anticului Memphis, în prezent parte a capitalei Cairo.

Aceasta este singura din cele șapte minuni ale lumii care s-a păstrat și asupra căreia nu se fac speculații referitoare la formă, mărime și prezentare. Contrar părerii generale, numai Marea Piramidă a lui Khufu (Cheops), nu toate cele trei Mari Piramide, se află pe lista celor șapte minuni ale lumii antice.

Marea Piramidă din Giza a fost cea mai înaltă construcție din lume până în secolul al XIX-lea în 1889 când a fost construit Turnul Eiffel. La început a măsurat 146 m (azi 138 m) înălțime, latura de 227 m cu 2.521.000 m cubi de piatră. Fețele piramidei au fost placate cu plăci șlefuite din granit. Construcția a fost făcută de faraonul Khufu din a IV-a Dinastie, în jurul anului 2.560 î.Hr. pentru a-i servi drept mormânt.

Tradiția construirii de piramide a început în Egiptul antic ca o sofisticare a ideii de «mastaba» sau «platformă» ce acoperea mormântul regal. După cum aflăm de la istoricul Herodot, construcția ei a durat peste douăzeci de ani, lucrând circa 100.000 de oameni. Deși încă nu se știe exact cum au fost așezate blocurile de piatră, au existat mai multe teorii: una

din aceste teorii se referă la construirea unei rampe drepte sau în spirală, ce era înălțată pe măsură ce se ridica piramida. Această rampă, îmbrăcată cu noroi și apă, ușura transportarea blocurilor împinse (sau trase) la locul lor. O altă teorie sugerează că blocurile de piatră erau puse la locul lor folosind pârgșii lungi.

În 641 când arabii au cucerit Egiptul au găsit piramida intactă și după ce au deschis-o, căutând comoara lui Keops, sarcofagul era gol.

De-a lungul istoriei, piramidele de la Giza au stimulat imaginația oamenilor, aceștia numindu-le *Munții Faraonului* sau *Grânarele lui Iosef*. În ultimii ani s-au mai descoperit încă trei sau patru camere, în apropiere de camera funerară, într-una fiind corabia regală, iar celelalte sunt în curs de explorare, dezvăluind poate ultimele secrete ale Marii Piramide: tezaurul și mumiă faraonului.

Astăzi, Marea Piramidă este inclusă, împreună cu celelalte piramide și cu Sfinxul, în regiunea turistică a Platoului Giza. De asemenea, în zona aceasta se află muzeul ce găzduiește misterioasa Barcă Solară, descoperită în anul 1954, lângă partea de sud a piramidei. Barca se presupune că ar fi purtat corpul lui Khufu în ultima sa călătorie, înainte de a fi înmormântat în piramidă sau ca mijloc de transport în viața de apoi, conform credințelor antice egiptene.

Statuia lui Zeus din Olympia

Resturile templului din Olympia unde a fost statuia lui Zeus

Zeus

Statuia lui Zeus este una dintre cele șapte minuni ale lumii antice, sculptată în fildeș, ornată cu aur cu o posibilă structură internă din lemn. Statuia, cu o înălțime estimată la aproximativ 12 m, a fost realizată de către sculptorul Phidias în preajma

anului 435 î.Hr. în orașul Olympia din Grecia. Pentru a o adăposti a fost construit un templu. În jurul anului 394 d.C. statuia a fost transportată la Constantinopol, unde avea să fie distrusă de un incendiu în anul 475. În 1958 a fost descoperit la Olympia și atelierul lui Phidias unde s-a lucrat la realizarea statuii, și au putut fi identificate câteva din tehnicile de lucru (ulterior atelierul a fost transformat într-o biserică creștină, în prezent ruinată).

Grădinile suspendate ale Semiramidei

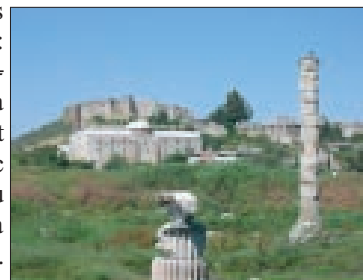
Grădinile suspendate ale Semiramidei reprezintă una dintre cele șapte minuni ale lumii antice fiind construite de regele Nabucodonosor al II-lea (605-562 î.e.n.), deși sunt atribuite prin legendă regelui Ninus și soției sale, Semiramida. După informațiile istoricului Diodor, uriașele grădini ocupau o suprafață de 15.000 m² ridicate pe patru terase până la 77 metri înălțime. Pe terase erau plantați arbori din mai multe specii, unii dintre ei ajungând la înălțimea de 24 metri. Erau udați de *pompe* cilindrice al căror secret a rămas încă neelucidat. Sub terasele, sprijinite pe mai multe coloane, se aflau camerele răcoase ale familiei regale. După unele relatări se pare că vestitele grădini au fost dărâmate de perși, în timpul ocupării Babilonului, tot atunci fiind dărâmat și Turnul Babel.

Se mai spune și că regele Nabucodonosor le-a construit pentru soția sa, regina Amytis. Aceasta s-a născut într-o zonă frumoasă de munte, plină de verdețură și de aceea nu-i plăceau peisajele din regatul condus de către soțul ei. Lucrul acesta a determinat construirea grădinii.

Rămășițe din templul zeiței Artemis

Templul zeiței Artemis din Efes (în greacă: *Artemision*, lat. *Artemisium*), cunoscut și ca „Templul Dianei”, a fost un edificiu antic grec construit special pentru zeița Artemis. Templul a fost ridicat în anul 550 î.C. în Efes, oraș care la acea vreme se afla pe teritoriul imperiului babilonian. Templul zeiței Artemis din Efes este poziționat la 50 km sud de localitatea Izmir din Turcia. Din templul original nu au rămas foarte multe urme.

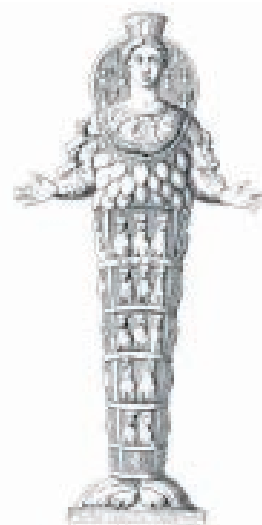

Templul a fost construit în circa 120 de ani având o lățime de 51 m, o lungime de 105 m și 127 de coloane de câte 18 m înălțime care susțineau acoperișul. În interiorul templului era așezată statuia de 2 m a zeiței Artemis, acoperită cu aur și argint.

Chipul zeiței Artemis (duplicat roman din marmură)

La 21 iulie 356 î.Hr., templul a ars într-un incendiu, pornit de la un anume Herostratus care a murit și el mistuit de acest foc. Legenda spune că în noaptea în care templul a ars, s-a născut Alexandru cel Mare, iar Artemis a fost prea ocupată cu nașterea lui și nu a avut grijă de templu.

La anul 356 templul a fost reconstruit de către cetățenii orașului Efes, dar iar a fost dărâmat odată cu apariția creștinismului.

Continuare în numărul următor

Cristian RUDĂREANU

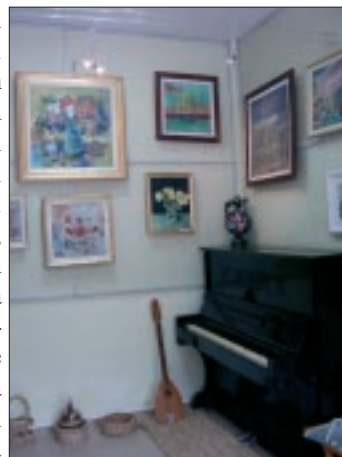
Expoziție Marius Turaiche la Centrul Cultural Român din Vidin – Bulgaria

Centrul Cultural Român din Bulgaria, aflat în Vidin, a găzduit vernisajul domnului Marius Turaiche, un pictor cu calități artistice deosebite cultivate în timp și cu multă răbdare, așa cum ne-a declarat însuși artistul. Domnul Marius Turaiche s-a născut la Craiova la 12 mai 1958 și a frecventat cursurile Liceului de Artă din Craiova la secția pictură, arătând un mare interes pentru culoare, pentru formele calde, plăcute ochiului. A pășit pe acest drum susținut și de profesorii care i-au deschis universul culorii: Dumitru Budică, Mihai Trifan, Ștefan Brădiceanu, Ilie Marineanu, Elena Berindean, Ilie Berindei. În anul 1987 a absolvit cursurile Facultății de Medicină din Craiova, actualmente fiind specializat pe medicină internă, având titlul de doctor în științe medicale și activând ca medic militar la Centrul Medical Județean Dolj. A expus la Muzeul de Artă din Craiova, Casa de Cultură a M.I din București, Galeriile Vollard din Craiova, Muzeul Național Cotroceni, Teatrul Național București, Galeriile Radio Arts, Muzeul de Artă din Tg. Jiu, Muzeul Olteniei, Filarmonica Olteniei, Muzeul de Artă din Calafat, având tablouri în colecții particulare din România, Germania, Italia, USA, Franța, Japonia, Danemarca, Norvegia și Elveția.

Sculptorul Emilian Popescu, vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici din România-Filiala Craiova i-a făcut o prezentare artistului, scoțând în evidență puternicul simț al culorii, echilibrul compozițional rafinat și bine conturat, folosirea unei palete cromatice proprie unde zăpada este „caldă”, apropiată de suflet.

La vernisaj au participat o serie de personalități: cms.șef Ionișor Berceanu, șeful I.J.P.F. Dolj, cms. șef Constantin

Budici, șeful Poliției Transporturi, directorul Muzeului de Artă din Calafat domnul Pîrvan Alexandru, viceprimarul orașului Vidin, cms. Iordan Iankov – șeful sectorului Poliției de Frontieră Vidin, cât și reprezentanți ai Poliției bulgare. Atmosfera deosebită a fost completată de acordurile sublimale ale formației de muzică ușoară din Vidin „Fallen Angels“. Evenimentul a fost mediatizat de presa și televiziunea bulgară cât și de media din țară.

Întrebat de atmosfera trăită în Vidin, artistul ne-a declarat: „Expoziția de față îmi trezește în suflet un sentiment de bucurie, de frumusețe a meleagurilor Olteniei și de asemenea încerc prin tot ceea ce creez ,prin culoare prin formă, să ajung la sufletul privitorilor, al pacienților mei deoarece sunt medic, iar pictura pentru mine este și o terapie prin culoare, prin formă, având un mesaj lăuntric. Mă bucur de căldura sufletească arătată de vecinii noștri care mi-au acordat toată atenția și sprijinul pentru ca această acțiune să fie una în care să primeze doar acele gânduri pozitive, rupându-ne pentru o clipă de grijile cotidiene. După această experiență plăcută sunt hotărât să revin cât mai curând la Sud de Dunăre“.

Istorie locală

Prof. Nicolae DINEL

Poiana Mare la 1877–1878

Comuna Poiana Mare a avut un rol important în Războiul de Independență de la 1877-1878.

În perioada 27 iunie – 5 august 1877 la Poiana Mare a fost stabilit sediul Marei Cartier General al Armatei Române. Aici au fost prezenți : Regele României Carol I , Primul Ministru

I.C.Brătianu, Ministru de Externe Mihail Kogălniceanu, Generalul de Armată Alexandru Cernat, medicul Carol Davila.

În ziua de 17 iulie 1877 în Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” au fost sfințite 18 drapele de luptă care au fost înmânate Regimentelor de Dorobanți și Artilerie. După două zile, pe 19 iulie 1877, la Marele Cartier General, Regele Carol I a primit de la Marele Duce Nicolae al Rusiei o telegramă

prin care se solicita intrarea României în războiul ruso-turc.

Locuitorii din Poiana Mare au contribuit la susținerea războiului de Independență adunând mari cantități de grâne pentru aprovizionarea armatei, dar și importante sume de bani. Aici a existat o moară, numită „Moara Marincu” unde s-a măcinat pentru Armată și Cartierul General. Pe câmpurile de luptă din Bulgaria au căzut eroic mulți ostași din Poiana Mare . În prezent clădirea care a adăpostit Marele Cartier General s-a păstrat, în ea funcționând cabinetele medicilor de familie. Din moara lui Marincu a mai rămas coșul ca mărturie a unei file de istorie care a schimbat radical drumul istoric al României.

Marius Turaiche

Aprecieri critice

„Pictor în toată puterea cuvântului, dr. Marius Turaiche este unul dintre cei care se «adapă» la izvoarele alegorice ale curcubeului, ale cărui culori le sporește și le atenuază plastic și uneori simfonic, ca să nu-și piardă caracterele și virtuțile «vieții» formelor.

Efortul său cu totul aparte, singular, de echilibru, de depășire a «ideii» în formele spiritului ne face să percepem în străfundurile sufletului și nuanțele «culorilor» universale ale artei, ale spaimei, ale cunoașterii pe care «senzitivul» omenesc le trăiește în cotidianul conflagrant.“

Ioan ANASTASIA

„Peisajele sale sunt imnuri murmurate în templul naturii, preoții-arbori înalță spre cer pământeană slavă de dor de înalt.“

Acad. FĂNUȘ NEAGU, vernisajul expoziției de pictură Marius Turaiche- Muzeul Național Cotroceni, iulie-august 1997

„Peisagist din marea familie de artiști din care s-au ivit un Grigorescu, un Andreescu, medical-pictor Marius Turaiche spune, în felul său, povestea fără de sfârșit a naturii...“

PAULA ROMANESCU, „Viața medicală“ nr.22 9 august 1996, București

Expoziții personale:

Muzeul de Artă, Craiova, 1987
 Casa Științei și Tehnicii, 1988
 Casa de Cultură a M.I., București, 1994
 Academia de Poliție A.I. Cuza, București, 1994
 Galeria Volland, Craiova, 1996
 Biblioteca Județeană Ion Minulescu, Slatina, 1996
 Muzeul Național Cotroceni, 1996
 Teatrul Național București, 1997
 Radio Oltenia Craiova, Galeria Radio Arts, 1997
 Muzeul Tehnic Prof. Ing. Dimitrie Leonida, 1997
 Inspectoratul pentru Cultură al județului Dolj, 1999
 Muzeul Olteniei, 2001
 Muzeul de Artă, Calafat, 2003
 Galeria Radio Art s Craiova, 2003
 Filarmonica Oltenia Craiova, 2003
 Cercul Militar Craiova, 2003
 Muzeul de Artă Calafat, 2007
 Tablouri în colecții particulare din: România, Germania, Italia, USA, Franța, Japonia, Danemarca, Norvegia, Elveția.

S.C. MIPREM EXIM S.R.L.
ELECTROCASNICE • COVOARE • PARCHET • PERDELE

RESTAURANT VALAHIA

AGENTIA IMOBILIARA A&G
Siguranța tranzacțiilor dvs. imobiliare este în mâinile noastre

RIMMEL
LOREAL
Gillette
NIVEA
-MAKE-UP-
COSMETICE & PARFUMURI

GRAWE ROMÂNIA
Asigurare SA
Asigurarea de partea Ta

PATISERIA MAX

SPONSORII NOȘTRI • CALAFAT

Restaurant
MAX

HOTBURGER
Fast Food & Catering
str. Carpați, nr.1, Calafat, Dolj

FORNETTI

CHIC SALON

COSMETICĂ • PEDICHIURA • MANICHIURĂ